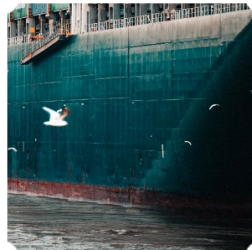
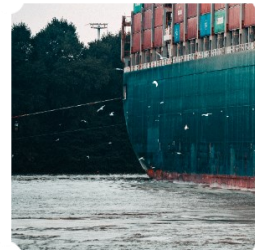
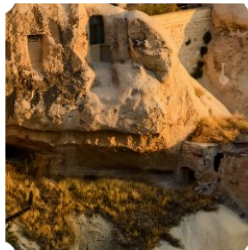
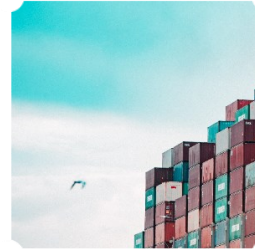
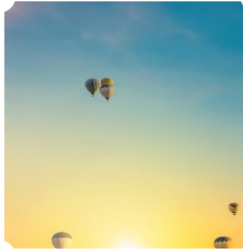

2024 - IV

Sektörel Güncel Gelişmeler

Türkiye İř Bankası
İktisadi Araştırmalar Bölümü

İçindekiler

Enerji

3

İnşaat ve Konut

5

Otomotiv

7

Demir Çelik

9

Lojistik

11

Tekstil ve Hazır Giyim

13

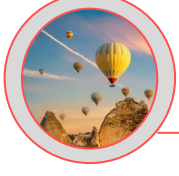
Perakende

15

Beyaz Eşya

17

Turizm

19

Tarım

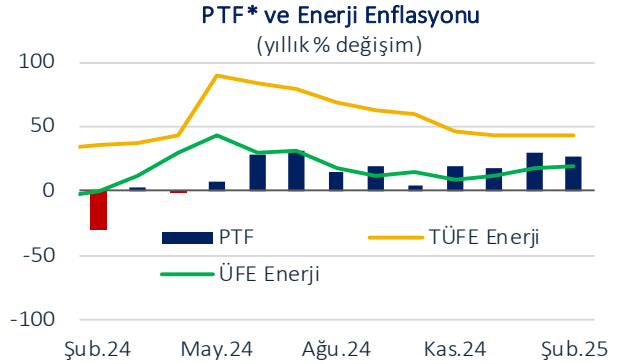
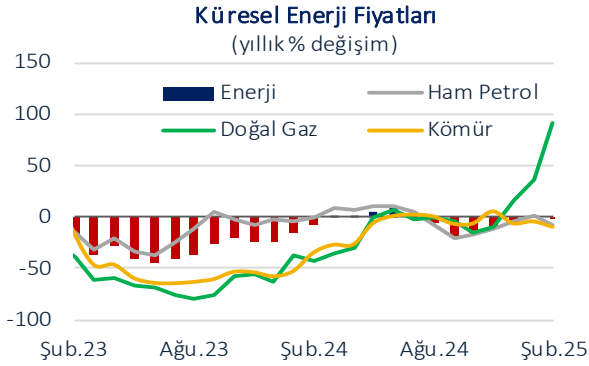
21

Elektrik Üretimi (yıllık % değişim)		Elektrik Tüketici Fiyatı (yıllık % değişim)		Elektrik Üretici Fiyatı (yıllık % değişim)		Küresel Enerji Fiyatları (yıllık % değişim)	
2024	6,5	2024	15,2	2024	2,2	2024	-5,1
2024 Ç3	2,9	2024 Ç3	38,8	2024 Ç3	20,8	2024 Ç3	-7,1
2024 Ç4	9,9	2024 Ç4	38,0	2024 Ç4	11,9	2024 Ç4	-9,6

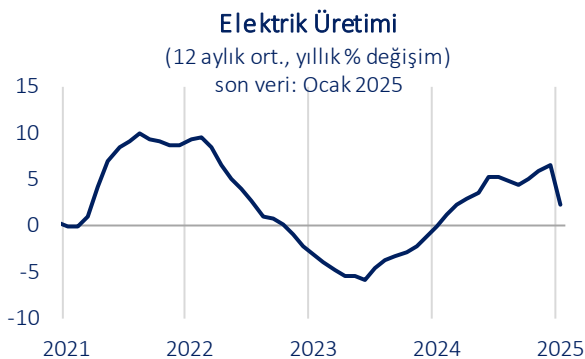
2024'ün ikinci yarısı itibarıyla düşüş eğilimine giren küresel enerji fiyatları yılın son çeyreğinde düşüş ivmesini arttırmıştır. Dünya Bankası'nın petrol, doğal gaz ve kömür fiyatları ile oluşturduğu enerji fiyat endeksi yılın son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %4,4, 2023 yılının son çeyreğine göre de %9,6 gerilemiştir. Endekse göre yılın son çeyreğinde petrol fiyatları yıllık bazda %11,2 doğalgaz fiyatları da %3,5 oranında düşüş kaydetmiştir.

2025'in ilk ayında küresel piyasada artan belirsizlikler paralelinde son 6 ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşen küresel enerji fiyatları, Şubat'ta ise petrol fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle sınırlı oranda gerilemiştir. Gümrük vergileri açıklamalarıyla birlikte küresel ticarete ilişkin artan risklerin, enerji piyasasında fiyatların dalgalı bir seyir izlemesine neden olduğu görülmektedir.

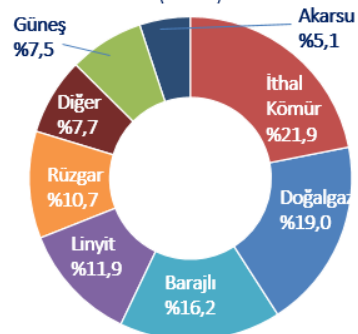
Yurt içinde ise enerji fiyatları 2024'ün son çeyreğinde karışık bir görünüm sergilemiştir. İlgili dönemde özel kapsamlı TÜFE göstergelerindeki enerji fiyatları bir önceki çeyreğe göre %4,6 artarken, Yİ-ÜFE göstergeleri içerisindeki enerji fiyatları %1,9 düşüş kaydetmiştir.

Yurt içinde elektrik enerjisi üretimi, 2024'ün son çeyreği itibarıyla yıllık bazda %9,9 oranında yükselerek 85,2 TWh seviyesinde gerçekleşmiştir. Böylece yurt içi üretim 2024'te bir önceki yıla göre %6,5 aratarak 343,2 TWh seviyesine ulaşmıştır. Üretimde kaynak kompozisyonuna bakıldığında, 2024'te üretimden en büyük payı %57,3 ile termik santrallerinin (doğalgaz, kömür vb.) aldığı gözlenmektedir. Aynı dönemde hidrolik kaynakların payı %24,5, rüzgar enerjisinin payı %10,7 ve güneş enerjisinin payı %7,5 olmuştur. Yenilenebilir kaynaklarla üretilen enerjinin toplam üretim içerisindeki payı ise 2023'e göre 3,5 puan artarak %45,3

Elektrik Üretiminde Kaynakların Dağılımı
(2024)

TEİAŞ verilerine göre, 2024 yılında elektrik üretiminde toplam kurulu güç 4,2 GW artışla 115,7 GW seviyesine ulaşmıştır. Söz konusu artışın 4 GW'ı güneş, 0,8 GW'ı ise rüzgar enerjisi santrallerinden kaynaklanmıştır. Öte yandan, 0,7 GW kapasiteli doğal gaz enerjisi santrali kurulu güç içerisinde çıkarılmıştır. Böylece, 2024 yılı itibarıyla yenilenebilir enerji santrallerinin toplam kurulu güç içerisindeki payı %59,2 seviyesine ulaşmıştır. Ülkemizdeki kurulu gücün %42,6'sını termik, %29,3'ünü hidrolik, %17,1'ini güneş ve %10,9'unu rüzgâr santralleri oluşturmaktadır.

EPDK tarafından Aralık 2024'te yapılan düzenleme ile toplayıcılık; "bir veya birden fazla şebeke kullanıcısının üretim ve/veya tüketimlerinin birleştirilerek işletilmesi kapsamında gerçekleştirilen piyasa faaliyeti" olarak yeniden tanımlanmıştır. Bu kapsamda, 100 MW kurulu gücün altında bulunan ve 10 yıllık alım garantisini doldurmuş lisanssız üretim tesislerinin, toplayıcı portföyünde yer alabilmesine imkan tanınmıştır. Böylece ilgili santrallerin birleşip piyasada tek bir oyuncu olarak yer almalarının önü açılmıştır. Bununla birlikte, 2.000 MW üst limiti bulunan bir toplayıcının, portföyündeki lisanssız santrallerin toplam kurulu gücü 500 MW'ı aşmayacaktır.

Rüzgar Enerjisine Dayalı Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA RES – 2024) ve Güneş Enerjisine Dayalı Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA GES – 2024) kapasitelerinin tahsisine ilişkin sonuçlar açıklanmıştır. Buna göre, RES santralleri için 1.200 MW, GES santralleri için de 800 MW kapasite tahsisi gerçekleştirilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, 2025 Yılı Yatırım Programı kapsamında enerji ve madencilik sektörüne toplam 259 milyar TL değerinde kaynak ayrılmıştır. Söz konusu kaynağın 140,7 milyar TL'sinin, başta Sakarya Gaz Sahası ve Gabar bölgesi olmak üzere doğal gaz ve petrol üretimine ayrılması planlanmaktadır. Buna ek olarak, doğal gaz depolama ve iletim altyapısına 45,8 milyar TL, elektrik iletim altyapısına 42 milyar TL ve elektrik üretim santralleri kapasite artışı, rehabilitasyonu ve altyapısına 9,5 milyar TL yatırım yapılması öngörülmektedir.

Türkiye ve Türkmenistan arasında yapılan anlaşma ile 1 Mart 2025 tarihinde başlamak üzere ülkemize yıl sonuna kadar 1,3 milyar metreküplük doğal gazın teslim edileceği açıklanmıştır. Söz konusu doğal gaz ile 1,5 milyon hanenin doğal gaz ihtiyacının karşılanacağı tahmin edilmektedir. Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre anlaşmanın 5 yıla uzatılması planlanmaktadır.

Temel Göstergeler

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Elektrik Üretimi (yıllık % değişim)	3,5	6,2	6,2	2,1	9,9	8,3	11,5	10,0
Üretimde Yenilenebilir Kaynakların Payı (%)	37,3	48,7	51,6	37,9	34,3	37,4	33,3	32,4
Elektrik Tüketici Fiyatı (yıllık % değişim)	-13,1	-13,4	1,9	38,8	38,0	38,0	38,0	38,0
Elektrik Üretici Fiyatı (yıllık % değişim)	-25,5	-28,1	13,0	20,8	11,9	20,5	4,7	11,2
Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (yıllık % değişim)	-41,5	-25,8	-29,3	40,6	49,2	59,4	46,1	43,1
Küresel Enerji Fiyatları (yıllık % değişim)	-22,8	-7,7	4,9	-7,1	-9,6	-15,6	-9,1	-3,1
Ham Petrol Fiyatı (yıllık % değişim)	-3,8	2,0	-3,8	-8,6	-11,2	-17,0	-11,1	-4,5
Doğal Gaz Fiyatı (yıllık % değişim)	-58,4	-38,3	16,9	-2,4	-3,5	-15,2	-9,0	16,8
Kömür Fiyatı (yıllık % değişim)	-55,1	-40,2	0,9	-1,3	-2,6	-6,3	5,6	-6,1
Sektörel Kredilerdeki Payı* (%)	7,3	7,0	6,6	6,4	5,9	6,1	6,1	5,9
Takipteki Krediler Oranı* (%)	3,7	3,1	2,8	3,3	2,9	3,4	3,2	2,9

*Elektrik, Gaz ve Su Kaynakları

Kaynak: World Bank, TEİAŞ, TÜİK, BDDK, EPİAŞ, Resmi Gazete, Datastream

Konut Satışları (yıllık % değişim)

2024	20,6
2024 Ç3	20,3
2024 Ç4	62,9

Konut Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)

2024	-10,4
2024 Ç3	-13,5
2024 Ç4	-12,3

Yapı Ruhsatı Sayısı (yıllık % değişim)

2024	-11,9
2024 Ç3	-16,6
2024 Ç4	-17,4

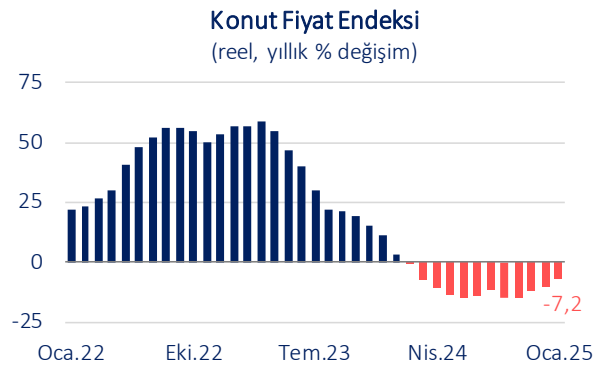
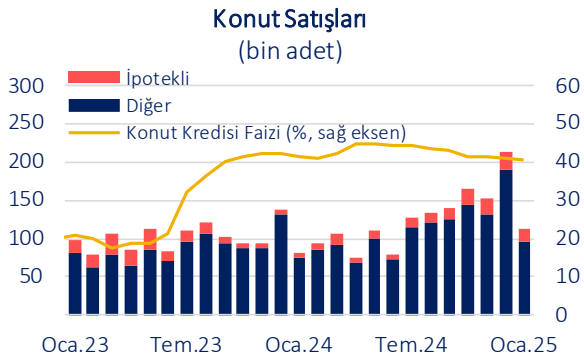
Bina İnşaatı Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)

2024	20,7
2024 Ç3	23,9
2024 Ç4	22,7

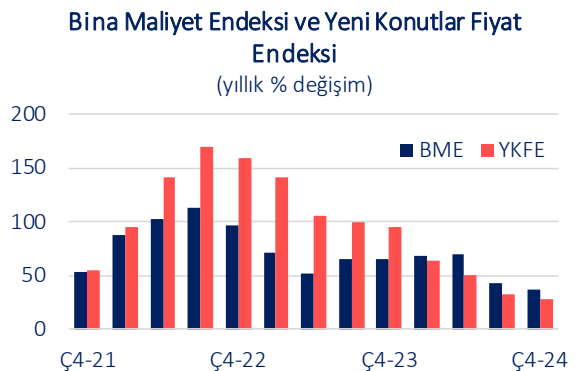
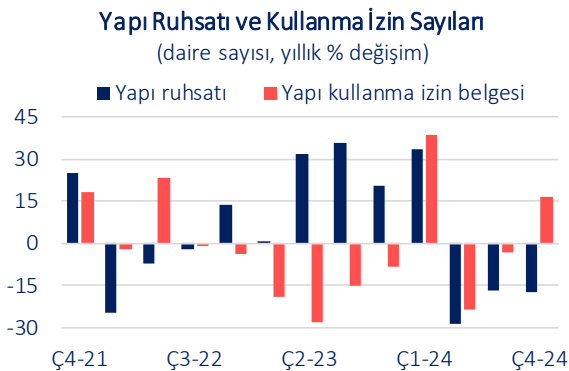
Yurt genelinde konut satışları 2024'ün son çeyreğinde yıllık bazda %62,9 oranında artmıştır. Son çeyrekteki olumlu performansta mevsimsel etkilerin de yansıması ile Aralık ayında ulaşılan 212,6 bin adetlik satış rakamı belirleyici olmuştur. Bu dönemde ipotekli satışların %285,3 ile hızlı yükseldiği dikkat çekmiştir. Böylece, konut satışları 2024'te bir önceki yıla göre %20,6 oranında artarak 1,48 milyon adede yükselmiştir. Bu dönemde toplam satışlar içinde ilk defa satılan konutların payı %32,8'ye yükselirken, ipotekli satışların payı %10,7'ye gerilemiştir.

2022'nin ikinci yarısından itibaren gerileme eğiliminde olan yabancılara yapılan konut satışları, 2024'te yıllık bazda %32,1 azalarak olumsuz bir tablo çizmeye devam etmiştir. Böylece, yabancılara yapılan satışların toplam satışlar içindeki payı %1,6'ya gerileyerek son 7 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşmiştir.

Açıklanan veriler konut piyasasında son dönemde görece bir toparlanma yaşandığını gösterse de, arz-talep dengesizliğine ilişkin sorunların ve alım gücündeki düşüşün etkisiyle satın alma iştahındaki bozulmanın sürdüğü belirtilmektedir. Demografik yapı ve göç olgusu sebebiyle iç talep orta vadede canlı olsa da, kısa vadede konut satışları açısından gözlenen hareketliliğin genele yaygın olmadığı; satışların büyük ölçüde oturum amaçlı ve 4-6 milyon TL segmentindeki konutlara yönelik işlemlerde yoğunlaştığı değerlendirilmektedir.

Konut fiyatları 2024 yılsonu itibarıyla reel bazda %10,4 gerilemiştir. Bu dönemde en yüksek fiyat artışları deprem sonrası yaşanan iç göçün etkilerini de yansıtabilecek şekilde Doğu illerinde gerçekleşmiştir. TCMB verilerine göre, "Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli, Van, Bitlis, Hakkari, Muş bölgesi", konut fiyatlarının reel olarak artış gösterdiği (%4,5) tek bölgedir. Son dönemde büyükşehirlerde yaşam maliyetleri artarken belirli sektörlerde uzaktan çalışma olanağının bulunması, İstanbul'daki deprem riski ve sanayi yatırımlarının bir bölümünün Anadolu'daki şehirlere kaydırılması gibi faktörlerin iç göçü desteklemeye devam ettiğine dair değerlendirmeler öne çıkmaktadır. Söz konusu gelişmeler, önümüzdeki dönemde de konut fiyatlarının bölgesel bazda farklılaşmasında etkili olabilecektir.

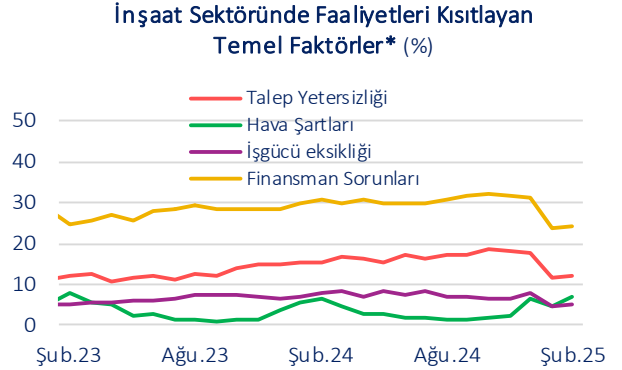
2024'ün dördüncü çeyreğinde yıllık bazda yapı ruhsatı verilen daire sayısı %17,4 azalırken, yapı kullanma izni alan daire sayısı %16,9 artmıştır. Böylece 2024'ün tamamında ruhsatlar %11,9 düşerken, kullanma izinleri %9,5 yükselmiştir. Veriler, geçtiğimiz yıl yeni inşaatlara başlama iştahının zayıf olduğuna, buna karşılık tamamlanan yapıların devreye alınmasının yapı stokuna ek katkı yaptığına işaret etmektedir. Zincirlenmiş hacim endeksi ile hesaplanan GSYH verilerine göre, inşaat sektörü 2024'te yıllık bazda %9,3 oranında büyümüştür.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Emlak Konut'un orta gelirliyle yönelik yeni bir kampanya sunacağını açıklamıştır. Kampanya kapsamında katılımcılara, İstanbul, İzmir, Antalya ve Balıkesir'deki 25 projeyi kapsayan 3 farklı ödeme seçeneği sunulmuştur. Söz konusu seçeneklerden ikisinde geçerli olacak aylık faiz oranları %0,99 ve %1,29, vade 60 ay olarak belirlenmiştir. Üçüncü bir modelde ise katılım bankacılığı yoluyla 120 aya kadar vadede kaynak kullanılabilir.

Sektörel beklenti anketleri yılın ilk ayında faaliyete ilişkin karışık sinyaller vermiştir. TÜİK verilerine göre, inşaat sektörü güven endeksi, iyimserlik eşik değeri olan 100'ün altında kalmaya devam etmekle birlikte, Ocak ayında yükselirken Şubat ayında gerilemiştir. Son anketin alt endekslerine bakıldığında, alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyine ilişkin beklentilerde bozulma dikkat çekmiştir.

Yurt içinde konut satışları Ocak'ta yıllık bazda %39,7 artarak yaklaşık 112 bin seviyesinde kaydedilirken, konut fiyatlarındaki reel düşüş de %7,2'ye gerilemiştir. Kentsel dönüşüm ve deprem konutlarının üretilmesine yönelik faaliyetlerin sektörü 2025'te de destekleyeceği tahmin edilmektedir. Öte yandan, oturma amaçlı talebin canlı olmasına karşın ulaşılabilir konut arzının yetersizliği, finansman koşullarının sıkılığı ve konut fiyatlarının halen yüksek seviyelerde bulunması sebebiyle ilk çeyrekte konut satışlarında yatay bir seyir izlenebileceği düşünülmektedir.

Ticaret Bakanı tarafından yapılan açıklamaya göre, yurt dışı müteahhitlik sektörü 2024'te 28,6 milyar USD değerinde yeni proje üstlenmiştir. Söz konusu proje değerinin yaklaşık %45'i Orta Doğu ve Körfez ülkelerindeki, %30'u ise Afrika'daki projelerden oluşurken; savaşın etkisiyle iş hacminin daraldığı Bağımsız Devletler Topluluğu bölgesi projelerden %13 ile görece düşük pay almıştır. 2024 yılında hızlı büyüyen Suudi Arabistan pazarının 2025'te de sektörün odağında olacağı; kalkınma projesi ile öne çıkan Irak'ın da yeni projeler açısından önemli bir pazar potansiyeli sunmaya devam edeceği belirtilmektedir.

Temel Göstergeler

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Büyüme (reel, GSYH inşaat alt kalemi)	9,8	11,3	6,3	11,1	8,7	-	-	-
Bina İnşaatı Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	21,6	38,7	15,0	23,9	22,7	28,7	24,7	21,0
Konut Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)	15,1	-2,1	-13,1	-13,5	-12,3	-14,7	-12,0	-10,4
Konut Satışları (yıllık % değişim)	-23,9	-1,3	-6,0	20,3	62,9	76,1	63,6	53,4
İpotekli (yıllık % değişim)	-67,4	-53,0	-62,1	3,9	292,4	278,2	315,7	285,3
Diğer (yıllık % değişim)	-18,0	12,3	9,9	22,5	50,4	63,3	48,6	42,9
Yabancıların Gayrimenkul Yatırımları (milyon USD)	690	796	739	653	637	188	194	255
Yapı Ruhsatı Sayısı (yıllık % değişim)	20,7	33,9	-28,7	-16,6	-17,4	-	-	-
Yapı Kullanım İzni (yıllık % değişim)	-8,0	38,9	-23,4	-3,3	16,9	-	-	-
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	9,2	9,0	8,7	8,8	8,7	8,8	8,6	8,7
Takipteki Krediler Oranı (%)								
İnşaat Sektörü	4,6	4,1	4,0	3,8	3,8	3,8	3,9	3,8
Konut Kredileri	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

(*) TÜİK tarafından yayımlanan Sektörel Güven Endeksleri kapsamında, İnşaat Sektörü Güven Endeksi ile birlikte yayımlanmaktadır.

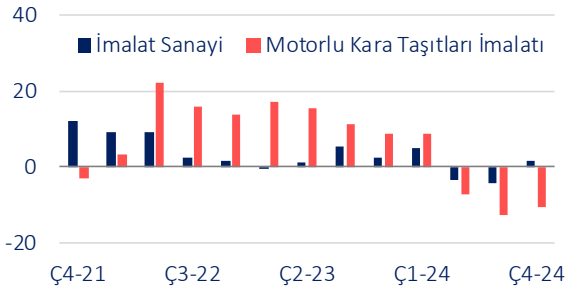
Kaynak: TÜİK, Datastream, İMSAD

Otomotiv Üretimi (adet, yıllık % değişim)		Yurt İçi Araç Satışları (yıllık % değişim)		Kapasite Kullanım Oranı (%)		İhracat (adet, yıllık % değişim)	
2024	-7,0	2024	0,8	2024	75,9	2024	-0,5
2024 Ç3	-13,4	2024 Ç3	-8,8	2024 Ç3	75,0	2024 Ç3	3,4
2024 Ç4	-7,9	2024 Ç4	3,6	2024 Ç4	77,5	2024 Ç4	-0,1

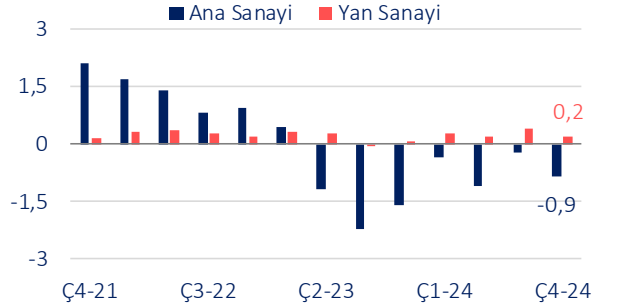
Otomotiv sektörünün adet bazında üretimi yıllık %7,9 düşüş ile 2024'ün son çeyreğinde de zayıf bir tablo çizmeye devam etmiştir. Bu dönemde otomobil üretimi %6,6, ticari araç üretimi %10,7 azalmıştır. Böylece, 2024 yılının tamamında sektörün üretimi 2023'e göre %7 gerileyerek 1,4 milyon adet olmuştur. Otomotiv üretimi Ocak'ta da yıllık bazda %2,8 gerileyerek düşüş eğilimini sürdürmüştür. TÜİK tarafından yayımlanan takvim etkisinden arındırılmış veriler de, sektörde üretimin 2024'te yıllık bazda %5,7 gerilediğini göstermektedir. Finansal koşullardaki sıkılığın yanı sıra ihracat pazarlarındaki iktisadi faaliyetin zayıf görünümünü sürdürmesi ve yurt içi satışlarda ithal ürünlerin payının yükselmesi, sektörün performansını olumsuz yönde etkileyen başlıca faktörler olarak sıralanmıştır.

TÜİK verilerine göre, 2024'ün dördüncü çeyreğinde otomotiv ana sanayiinin değer bazında ihracatı yıllık %10,6'lık artışla 6,5 milyar USD olurken, yan sanayiinin ihracatı da %5,8'lik artışla 2,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylece, otomotiv sektörünün değer bazında ihracatı 2024'te %6,5 artarak 32,5 milyar USD'ye yükselmiştir. Öte yandan, adet bazında ihracat %0,5 ile sınırlı bir gerileme kaydetmiştir.

Motorlu Kara Taşıtları Sanayi Üretim Endeksi
(tea, 2021=100, yıllık % değişim)

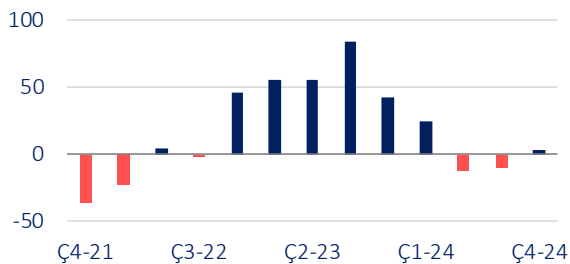
Otomotiv Sanayi Net İhracatı
(milyar USD)

Yurt içi satışlar son çeyrekte yıllık bazda %3,6'lık artışla yaklaşık 389 bin düzeyinde gerçekleşmiştir. 2024'te iç pazarda %0,8 ile sınırlı bir büyüme kaydedilmiş ve toplam satışlar 1,2 milyon adet seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde otomobil satışları yıllık bazda %1,7 artarken, hafif ticari araç satışları %2,7 gerilemiştir. Yurt içi satışlar 2025'in ilk iki ayında ise yıllık bazda %14,2 azalarak zayıf bir tablo çizmiştir.

Elektrikli araç satışları 2024'te yıllık bazda %45,9 ile güçlü büyümesini sürdürmüştür. Elektrikli ve hibrit otomobillerin toplam satışlardan aldığı pay yılsonu itibarıyla %30'a yükselmiştir. Elektrikli araç satışları Ocak-Şubat döneminde de yıllık bazda %70,9 artarak güçlü görünümünü sürdürmüştür.

Otomotiv Satışları
(yıllık % değişim)

Motor Türüne Göre Otomobil Satışları

motor türü	2023		2024	
	bin adet	% pay	bin adet	% pay
Benzin	644,0	66,6	588,9	60,1
Dizel	132,7	13,7	96,0	9,8
Otogaz	10,6	1,1	6,0	0,6
Hibrit	107,8	11,1	184,2	18,8
Elektrik	72,2	7,5	105,3	10,7
Toplam	967,3	100,0	980,3	100,0

(*)ISIC Rev.4 sınıflandırmasına göre 29 Nace kodu (motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı alt kalemleri, 291 (Motorlu kara taşıtlarının imalatı), 292 (Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı), 293 (Motorlu kara taşıtları için parça ve aksesuar imalatı) esas alınmıştır.

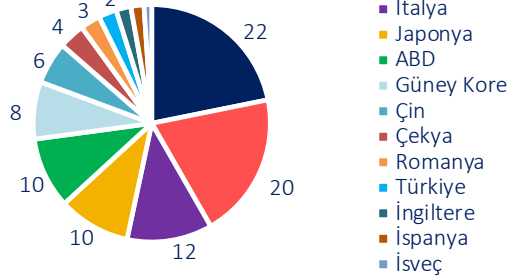
Pazardaki elektrikli dönüşümünün etkisiyle Çinli otomotiv şirketlerinin yurt içi otomobil ve hafif ticari araç pazarından aldığı pay, 2023'teki %4,6 seviyesinden 2024'te %5,7'ye yükselmiştir. 2024'te 30 bin satış gerçekleştiren TOGG'un pazar payı da 2023'teki %1,6 seviyesinden %2,4'e yükselmiştir. Bu dönemde ayrıca Çinli otomotiv firması Chery'nin Samsun'da yapacağı yatırımlara ilişkin gelişmeler yakından takip edilmiştir.

2024'ün Aralık ayında ÖTV muafiyeti kapsamında satılan araçlara ilişkin düzenleme yapılmış; söz konusu araçların üretiminde en az %40 oranında yerli katkı oranı şartı getirilmiştir. Bununla birlikte, bu kapsamda araç satın alabilme süresi 5 yıldan 10 yıla çıkarılmıştır. Söz konusu düzenlemenin yerli sanayiye genel olarak olumlu etkileyeceği düşünülmektedir.

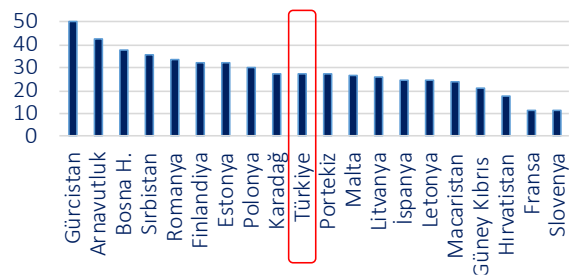
Eurostat verilerine göre, Türkiye'de 20 yıllık araçların trafikteki toplam araçlar içindeki payı %27 ile Avrupa ortalamasının üzerinde yer almaktadır. Bu kapsamda, 25 yaş ve üzeri araçların hurdaya ayrılması karşılığında, Türkiye'de üretilmiş yeni bir aracın ÖTV'den muaf olarak satın alınabilmesine olanak tanıyan kanun teklifi, geçtiğimiz yılsonunda TBMM'ye sunulmuştur. Düzenleme ile karbon salımı açısından zararlı görülen araçların, daha çevreci ve güvenli yeni araçlar ile değiştirilmesinin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Düzenlemenin yasallaşması durumunda gerçek kişiler araç alımlarında ÖTV indiriminden faydalanabilecek, ticari alımlarda da ÖTV ve KDV indirimi söz konusu olabilecektir.

Talep koşullarındaki zayıf görünümün yanı sıra üretim maliyetlerindeki artış ve küresel ölçekte etkili olan kapasite fazlasının 2025 yılında da otomotiv sektörü üzerinde negatif yansımalar oluşturmaya devam etmesi beklenmektedir. Sektör temsilcileri, sektörün rekabet gücünün korunabilmesi amacıyla özellikle dijital dönüşüme yönelik yatırımların önemine dikkat çekmektedir.

Türkiye Otomotiv Pazarından Ülkelerin
Aldığı Paylar
(%, 2024)

20 Yaş Üstü Otomobillerin Toplam Otomobil
Stoku İçerisindeki Payı
(%, 2023)

Temel Göstergeler

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Toplam Üretim (adet, yıllık % değişim)	0,9	3,2	-10,5	-13,4	-7,9	-10,4	-15,4	3,6
Otomobil (adet, yıllık % değişim)	10,4	7,3	-7,4	-12,9	-6,6	-6,9	-17,4	7,5
Ticari Araç (adet, yıllık % değişim)	-14,2	-3,0	-16,2	-14,4	-10,7	-17,6	-10,7	-3,4
Toplam Yurt İçi Araç Satışları (adet, yıllık % değişim)	42,7	25,2	-11,7	-8,8	3,6	-4,0	5,3	7,3
Otomobil (adet, yıllık % değişim)	55,3	33,0	-9,8	-9,0	1,5	-8,4	3,5	6,6
Ticari Araç (adet, yıllık % değişim)	7,6	2,6	-19,2	-7,9	12,0	15,2	12,2	9,9
İhracat (milyar USD)	8,3	7,9	7,4	7,9	9,0	3,1	2,8	3,1
İhracat (tutar, yıllık % değişim)	10,0	6,7	-1,2	11,2	9,0	16,1	2,1	8,9
İhracat (adet, % değişim)	0,8	1,2	-6,2	3,4	-0,1	-0,9	-4,6	5,3
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	3,0	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

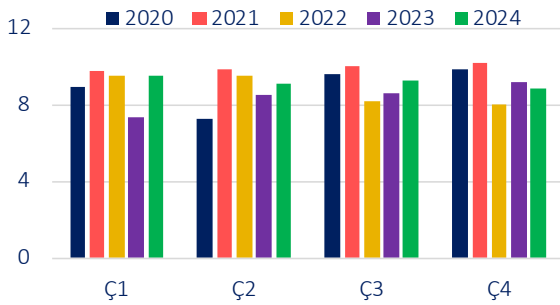
Ham Çelik Üretimi (yıllık % değişim)		Kapasite Kullanım Oranı		İhracat* (yıllık % değişim)		Hurda Çelik Fiyatı (USD, yıllık % değişim)	
2024	9,2	2024	%74,5	2024	6,7	2024	-5,4
2024 Ç3	8,1	2024 Ç3	%74,1	2024 Ç3	8,8	2024 Ç3	-4,9
2024 Ç4	-3,3	2024 Ç4	%74,0	2024 Ç4	3,5	2024 Ç4	-13,7

Ham çelik üretimi 2024'ün dördüncü çeyreğinde yıllık bazda %3,3 gerileyerek üst üste beş çeyreklik artışın ardından ilk kez düşüş kaydetmiştir. Üretimdeki düşüşte, çelik fiyatlarındaki gerileme paralelinde firmaların stok tutma eğilimindeki zayıflama etkili olmuştur. Ham çelik üretimi yıl genelinde ise %9,2 artarak 36,8 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

Sanayi üretimi verilerine göre çelik sektörü, ara malı ve nihai çelik ürünleri üretimindeki olumlu görünümün etkisiyle, son çeyrekte de imalat sanayiini destekleyen sektörler arasında yer almıştır. Tüm veriler birlikte değerlendirildiğinde, sektörün 2023'te yaşanan deprem kaynaklı kayıpları telafi ettiği görülmektedir.

Öte yandan, yılın son çeyreğinde sektörün ihracatı ivme kaybederek yıllık bazda %3,5 artışla 4,9 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Söz konusu gelişmede AB'ye yapılan ihracatta, yıllık bazda %8,3'lük artışa rağmen, önceki çeyreklere kıyasla kaydedilen yavaşlamanın yanı sıra özellikle Orta Doğu ve Kuzey Amerika'ya yapılan ihracattaki sırasıyla %2 ve %21,9'luk düşüşler etkili olmuştur. Bu dönemde miktar bazında ihracatın da %5,8 artış kaydetmesine rağmen ivme kaybettiği gözlenmiştir.

Türkiye Ham Çelik Üretimi
(milyon ton)

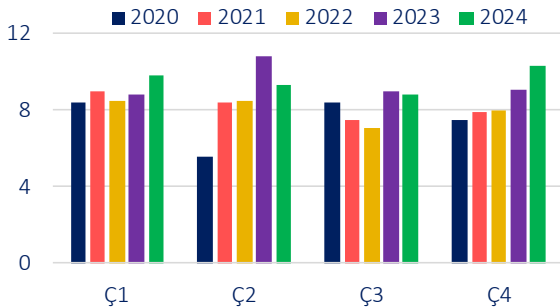

Türkiye'nin Demir-Çelik İhracat Ettiği İlk 10 Ülke
(2024)

	milyon USD	% pay	yıllık % değişim
Romanya	1.507	7,7	35,7
İtalya	1.269	6,5	60,1
Almanya	1.102	5,6	-15,0
İngiltere	921	4,7	24,4
Irak	772	3,9	-0,8
İspanya	715	3,6	36,3
ABD	711	3,6	6,8
Mısır	613	3,1	6,9
Ukrayna	587	3,0	30,7
Yunanistan	573	2,9	55,0
Diğer	10.878	55,4	-2,1
Toplam	19.649		6,7

İnşaat faaliyetlerindeki nispeten olumlu görünümün etkisiyle ton bazında çelik tüketimi dördüncü çeyrekte yıllık bazda %13,2 artarken, söz konusu talebin büyük oranda ithalat yoluyla karşılandığı izlenmiştir. Son çeyrekte miktar bazında ithalat yıllık bazda %40,7 yükselmiştir. Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yapılan alımların da etkisiyle bu dönemde değer bazında ithalat yıllık bazda %19,7 artışla 7,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye ile arasında serbest ticaret anlaşması bulunan Malezya'nın yanı sıra görece fiyat avantajı bulunan Asya ülkelerinden yapılan ithalatın bu dönemde sırasıyla %395,3 ve %40,3 ile hızlı artışlar kaydettiği dikkat çekmiştir.

Türkiye'nin Nihai Çelik Tüketimi
(milyon ton)

Türkiye'nin Demir-Çelik İthalatı Yaptığı İlk 10 Ülke
(2024)

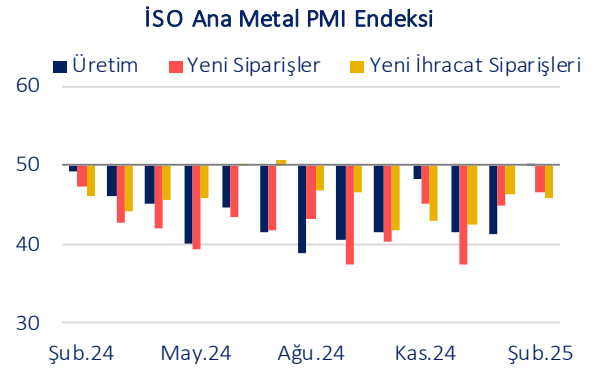
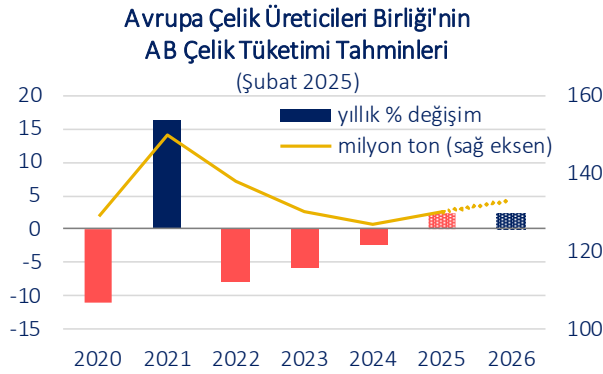
	milyon USD	% pay	yıllık % değişim
Çin	3.948	14,7	-5,0
Rusya	2.936	10,9	-17,9
ABD	2.172	8,1	2,0
Güney Kore	1.590	5,9	-8,7
Almanya	1.323	4,9	-9,6
Hollanda	1.287	4,8	23,8
Malezya	1.258	4,7	156,5
İngiltere	1.115	4,1	28,6
İtalya	972	3,6	13,3
Fransa	878	3,3	-6,1
Diğer	9.457	35,1	-6,7
Toplam	26.935		-1,7

(*)Demir çelik dış ticaret verileri için harmonize sistem sınıflandırmasına göre 72. fasıl (demir ve çelik) ile 73. fasıl (demir veya çelikten eşya) kalemlerinin toplamı esas alınmıştır.

Dış ticarete korumacılık önlemleri, ABD'nin çelik ve alüminyum ürünlerine %25 gümrük vergisi getirileceğini duyurmasıyla yeniden gündeme oturmuştur. Söz konusu karardan en fazla Kanada, Meksika, Brezilya ve AB ülkelerinin etkilenmesi beklenmektedir. ABD'nin Türkiye'ye yönelik %25 gümrük vergisi uygulaması 2018'den bu yana devam ederken, konuyla ilgili değerlendirmelerde bulunan sektör temsilcileri, güncel kararın Türkiye açısından ek bir yükümlük doğurmadığını ifade etmektedir. Gümrük vergilerinin yanı sıra farklı araçlarla da korumacı politikaların ağırlığının arttığı dikkat çekmektedir. Söz konusu politikaların hedefinde olan başlıca ülkeler arasında yer alan ve dünyanın bir numaralı çelik üreticisi konumunda olan Çin'e, izlediği agresif ihracat politikası nedeniyle 2024'te 10 adet anti-damping soruşturması açılmıştır. Çin'e karşı alınan önlemlerin, ülkenin üretim ve ihracat ölçeği sebebiyle pazarda öne çıkan diğer ihracatçı ülkeleri de etkilediği değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, korumacı politika adımlarının ilerleyen dönemde piyasa dinamiklerini bozucu etki yaparak, sektörün performansı üzerinde baskı oluşturabileceği düşünülmektedir.

2025 yılına ilişkin arz-talep tahminleri sektörün faaliyetlerinin önümüzdeki dönemde de baskı altında kalmaya devam edebileceğine işaret etmektedir. Avrupa Çelik Üreticileri Birliği (Eurofer), Şubat ayında yayımladığı raporunda, AB'nin 2025 yılsonu çelik tüketim tahminini 2 milyon ton aşağı yönlü revize ederek 130 milyon tona indirmiştir. Eurofer, çelik tüketiminin yıllık %2,4 ile önceki tahminlerine göre daha düşük bir oranda artacağını öngörmüştür.

Yurt içinde sektöre ilişkin öncü göstergeler de 2025'in ilk aylarında mevcut performansa ilişkin önemli bir değişiklik sinyali vermemektedir. İstanbul Sanayi Odası'nın yayımladığı sektörel PMI verilerine göre, ana metal sanayi PMI Şubat'ta 48,3 ile daralma bölgesindeki seyrini sürdürmüştür. Bu dönemde üretim alt endeksinin Mayıs 2023'ten bu yana ilk kez 50 eşik değerinin üzerine çıkması dikkat çekerken, yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri alt endeksleri eşik değerinin altında kalmaya devam etmiştir.

Temel Göstergeler

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Ham Çelik Üretimi (yıllık % değişim)	15,0	28,4	7,1	8,1	-3,3	0,7	0,7	-7,6
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	7,8	8,3	-0,2	2,0	6,4	2,7	8,7	7,8
Hurda Çelik Fiyatı (yıllık % değişim)	3,5	-3,9	1,0	-4,9	-13,7	-8,7	-13,1	-19,6
Demir Cevheri Fiyatı (yıllık % değişim)	28,7	-1,0	1,9	-11,2	-18,4	-10,2	-20,8	-23,4
İhracat (milyar USD)	4,7	4,9	4,7	5,2	4,9	1,6	1,5	1,8
İhracat (tutar, yıllık % değişim)	-5,7	9,4	5,2	8,8	3,5	-2,4	6,2	6,8
İthalat (milyar USD)	6,0	6,7	6,6	6,4	7,1	2,2	2,4	2,5
İthalat (tutar, yıllık % değişim)	1,2	-0,7	-16,8	-3,6	19,7	9,5	20,7	29,4
Yurt İçi Ciro (reel, yıllık % değişim)	11,0	8,1	-2,4	-4,8	2,1	2,9	1,7	2,3
Yurt Dışı Ciro (reel, yıllık % değişim)	-9,8	6,1	-3,1	15,0	4,4	0,6	11,4	15,1
Sektörel Kredilerdeki Payı* (%)	5,2	5,5	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6
Takipteki Krediler Oranı* (%)	0,6	0,6	0,8	2,2	1,0	2,2	2,3	1,0

(*) Ana metal sanayii verileridir.

Kaynak: Eurofer, İstanbul Sanayi Odası

Baltık Kuru Yük Endeksi (ortalama, yıllık % değişim)		İhracat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)		İthalat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)		Taşımacılık İhracatı* (yıllık % değişim)	
2024	25,1	2024	1,9	2024	-4,3	2024	-4,0
2024 Ç3	56,8	2024 Ç3	0,4	2024 Ç3	-10,0	2024 Ç3	7,2
2024 Ç4	-29,9	2024 Ç4	-2,6	2024 Ç4	2,5	2024 Ç4	-7,7

2024'ün son çeyreğinde jeopolitik gerilimlerin piyasalardaki etkisinin azalması, küresel talep koşullarındaki yatay görünüm, konteyner gemilerindeki fazla kapasite ve dönem sonunda yaşanan Noel tatili nedeniyle Baltık Kuru Yük Endeksi yıllık bazda %29,9 gerilemiştir. Aynı dönemde, Brent türü ham petrolün varil fiyatı da %10,6 düşüş kaydetmiştir. Söz konusu görünüm Çin Yeni Yılı dolayısıyla resmi tatil olan 28 Ocak-4 Şubat aralığını da kapsayan 2025'in ilk çeyreğinde de sürmüştür.

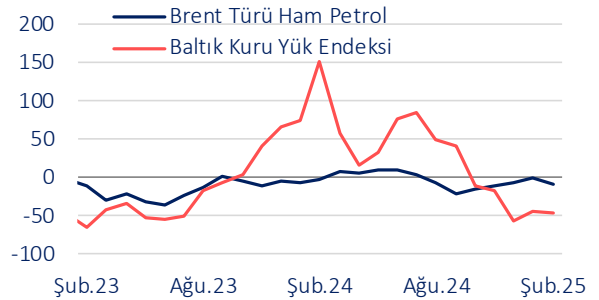
Süveyş Kanalı trafiği son çeyrekte yıllık bazda kaydettiği %51,3'lük düşüşle gerileme eğilimini art arda dördüncü çeyreğe taşıırken, Ümit Burnu trafiği %68,1 yükselişle artış eğilimini sürdürmüştür. Son dönemde trafiğin düşmesine neden olan kuraklık faktörünün etkisinin bir miktar azalmasıyla Panama Kanalı'nın trafiği de %21,1 yükselmiştir. ABD Başkanı Trump'ın, Kanal'ın Çin'in kontrolü altında olduğunu iddia ederek kontrolü ele alma niyetini ifade etmesinin ardından Mart'ta ABD merkezli varlık yönetim şirketi BlackRock, Hong Kong merkezli CK Hutchinson şirketinden Kanal'a hizmet veren iki limanı satın alacağını duyurmuştur.

IMF, Ocak ayında yayımladığı Dünya Ekonomik Görünümü Güncelleme Raporu'nda dünya ticaret hacmine ilişkin büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etmiştir. Küresel ölçekte ticaret politikalarına ilişkin artan belirsizlik ve korumacılık önlemlerinin oluşturduğu riskler paralelinde 2025 yılı tahmini 0,2 puan düşüşle %3,2'ye, 2026 tahmini de 0,1 puan düşüşle %3,3'e indirilmiştir.

IMF Dünya Ticaret Hacmi Tahminleri (Ocak 2025)

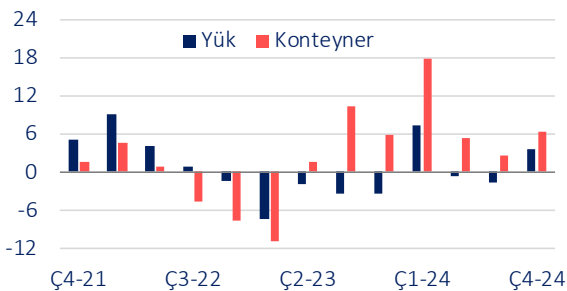
	Ekim 2024		Tahmininden Fark	
	2025	2026	2025	2026
Dünya	3,2	3,3	-0,2	-0,1
Gelişmiş Ekonomiler	2,1	2,5	-0,5	-0,3
Gelişmekte Olan Ekonomiler	5,0	4,6	0,3	0,2

Petrol Fiyatları ve Baltık Kuru Yük Endeksi (yıllık % değişim)

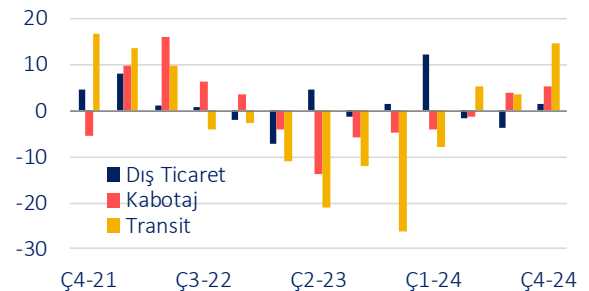

2024'ün dördüncü çeyreğinde ihracat pazarlarındaki zayıf görünümün devam etmesi paralelinde yurt içinde ihracat miktar endeksi yıllık bazda %2,6 gerilerken, ithalat miktar endeksi art arda üç çeyrek daralmasının ardından %2,5 yükselmiştir. Dış ticaretteki zayıflığa rağmen, özellikle yurt içi limanlar arası ve transit taşımacılığın pozitif bir performans sergilemesiyle elleçlenen toplam yük miktarı %3,6, konteyner miktarı da %6,4 artmıştır.

Elleçleme İstatistikleri (yıllık % değişim)

Limanlarda Elleçlenen Yük Miktarı (yıllık % değişim)

Dış ticaret gelişmelerine paralel olarak son çeyrekte navlun ihracatı %0,1 artışla yatay bir görünüm sergilerken, navlun ithalatı %20,4 yükselmiştir. Ödemeler Dengesi verilerine göre, toplam taşımacılık gelirleri yıllık bazda %7,7 düşüşle 4,7 milyar USD olurken, taşımacılık giderleri %23 artışla 5 milyar USD seviyesine çıkmıştır.

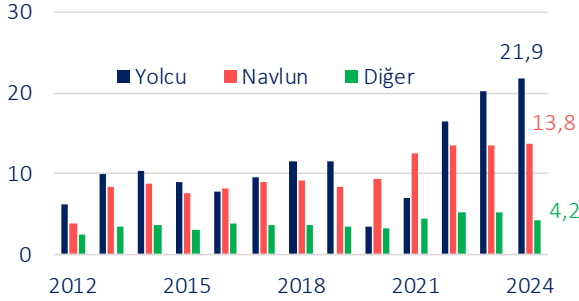
İstanbul Sanayi Odası'nın yayımladığı İhracat İklimi Endeksi Şubat'ta 51,1 ile eşik değerinin üzerindeki seyrini sürdürmüştür. Bir önceki aya göre nispeten yatay bir seyir izleyen endeks, ihracat pazarlarının talep koşullarındaki olumlu seyrin devam ettiğine işaret etmiştir.

ABD Başkanı Trump'ın Ocak'ta göreve başlamasının ardından ticaret savaşlarının seyrine ilişkin yaptığı açıklamalar ve imzaladığı kararname yakın takip edilmektedir. Trump, özellikle sınır güvenliği nedeniyle komşu ülkeler olan Kanada ve Meksika'yı hedef alırken, Çin'e yönelik de ek gümrük tarifeleri açıklamıştır. İlgili adımlara karşılık olarak Çin, ABD ve Kanada arasında "misilleme tarifeleri" uygulanmaya başlamıştır. Söz konusu hamleler küresel ticaret üzerinde baskı oluştururken, lojistik sektörüne yönelik riskleri canlı tutmaktadır. Ticaret politikalarının ve karşılıklı atılacak adımların izleyeceği seyir, önümüzdeki dönemde sektörün performansını etkileyecek temel faktör olarak öne çıkmaktadır.

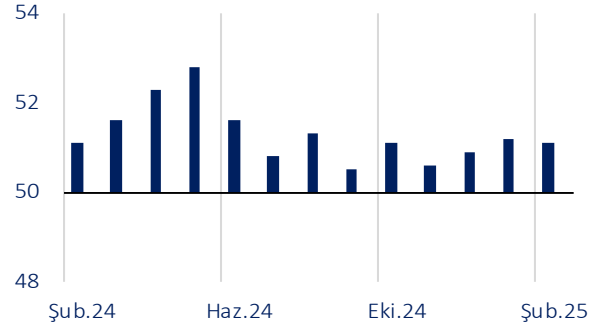
Jeopolitik risklerin etkisini sürdürmesi paralelinde önümüzdeki dönemde, Süveyş Kanalı trafiğindeki zayıf görünümün devam etmesi beklenmektedir.

Sektör temsilcileri, Ekim 2024'te Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde yapılan düzenlemeyle nakliye araçlarına akaryakıt istasyonlarından yakıt alma zorunluluğu getirilmesinin önümüzdeki dönemde taşıma maliyetlerinde artışa neden olabileceğini değerlendirmektedir.

Taşımacılık Sektörü İhracatı
(milyar USD)

İstanbul Sanayi Odası İhracat İklimi Endeksi

Temel Göstergeler

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Baltık Kuru Yük Endeksi (ortalama, yıllık % değişim)	33,9	79,5	39,3	56,8	-29,9	-10,8	-15,9	-55,8
İhracat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)	4,6	7,1	3,4	0,4	-2,6	-4,6	-0,2	-2,8
İthalat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)	2,6	-6,2	-3,2	-10,0	2,5	-2,2	2,7	6,9
İhracat İklimi Endeksi (düzey)	49,2	51,1	52,2	50,9	50,9	51,1	50,6	50,9
Taşımacılık İhracat Geliri (net, milyar USD)	1,0	-0,4	-0,6	-0,4	-0,4	-0,1	-0,1	-0,1
Kara Yolu Taşımacılığı Ciro (reel, yıllık % değişim)	6,3	7,4	-3,1	-6,3	-4,2	-6,8	-6,8	1,0
Deniz Yolu Taşımacılığı Ciro (reel, yıllık % değişim)	-16,4	-6,9	-1,7	6,0	-9,7	-3,5	-8,8	-14,9
Hava Yolu Taşımacılığı Ciro (reel, yıllık % değişim)	-0,9	3,1	-0,3	-8,3	-6,0	-5,9	-8,3	-4,3
Depolama Ciro (reel, yıllık % değişim)	2,3	6,4	-4,6	-0,5	3,0	0,6	1,7	6,8
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	7,1	7,1	6,7	6,7	6,6	6,7	6,6	6,6
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,1	1,0	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	1,0

Tekstil Sanayi Üretim Endeksi (yıllık % değişim)		Hazır Giyim Sanayi Üretim Endeksi (yıllık % değişim)		Tekstil Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)		Hazır Giyim Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	
2024	-0,9	2024	-3,2	2024	-1,0	2024	-3,6
2024 Ç3	-3,8	2024 Ç3	2,9	2024 Ç3	-5,4	2024 Ç3	-2,0
2024 Ç4	3,5	2024 Ç4	10,6	2024 Ç4	3,1	2024 Ç4	4,6

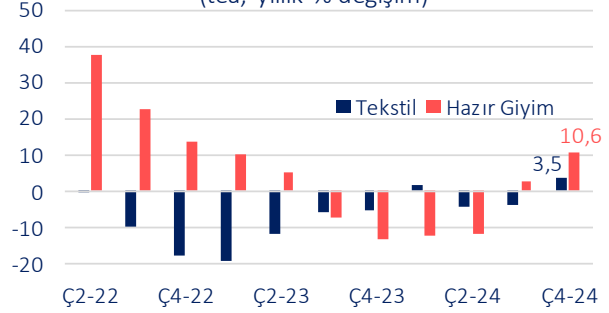
Tekstil ve hazır giyim sektörleri için 2022 yılından bu yana geçerli olan olumsuz faaliyet koşulları 2024 yılının son çeyreğinde de sürmüştür. Bu dönemde iç talepteki zayıf görünüme ek olarak sektörlerin ihracat performansı üzerindeki baskı da devam etmiştir. Ayrıca, istihdamdaki düşüşün sürdüğü son çeyrekte, çeşitli ölçeklerde firmalar için iflas ve konkordato haberleri sıkça gündeme gelmiştir. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye Sektörel PMI verilerine göre, gerek son çeyrekte gerekse 2024 yılının tamamında her iki sektörde de faaliyetler daralmaya devam etmiştir.

Diğer taraftan, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi 2024'ün dördüncü çeyreğinde her iki sektörde de üretimin yıllık bazda arttığına işaret etmiştir. Söz konusu gelişmenin faaliyet koşullarındaki iyileşmeden çok baz etkisinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu dönemde benzer bir durum sektörlerin reel ciroları için de geçerli olmuştur.

İSO Türkiye Sektörel PMI
(eşik=50)

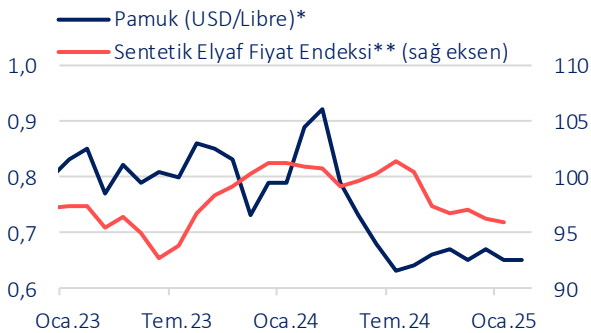

Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi Üretimi
(tea, yıllık % değişim)

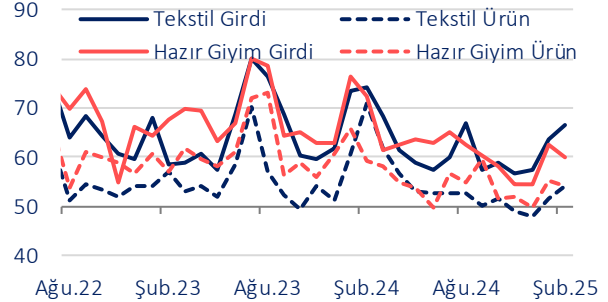

Küresel ölçekte talep koşullarındaki zayıflığın sürmesinin yanı sıra ABD'nin yeni yönetimiyle birlikte ticaret sınırlamalarının artacağı beklentisi, hammadde fiyatları üzerindeki baskının 2024 yılının son çeyreğinde de sürmesinde etkili olmuştur. Sektör temsilcileri talep yaratmakta zorlanan firmaların ücret artışlarını nihai ürün fiyatlarına yansıtmakta sıkıntı yaşadıklarını ifade etmektedir. Bu gelişmeler ışığında sektörde kâr marjları üzerindeki baskının devam edebileceği öngörülmektedir.

Küresel Hammadde Fiyatları

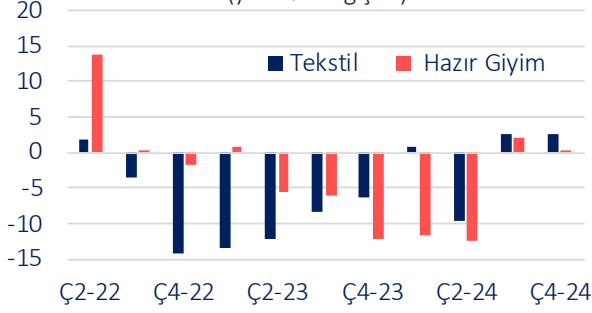
İSO Sektörel PMI Fiyat Endeksleri
(eşik =50)

* 1 libre= 0,45 kg

**Sektörde en büyük üretici konumundaki Çin'in ÜFE endeksinin ilgili alt kalemine göre oluşturulmuştur.

Tekstil ve Hazır Giyim İhracatı
(yıllık % değişim)

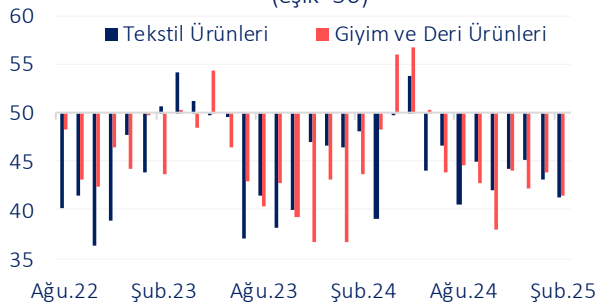
İhracat Miktar Endeksi
(yıllık % değişim)

2024 yılının son çeyreğinde değer bazında tekstil sektörü ihracatı 2023'ün aynı dönemine göre %2,7 oranında yükselmiştir. Bu dönemde AB ülkelerine yapılan ihracat gerilemeye devam ederken, başta Mısır ve Fas olmak üzere son yıllarda hazır giyim imalatında öne çıkan Kuzey Afrika ülkelerine yönelik satışlar artmıştır. Hazır giyim ihracatı 2024'ün son çeyreğinde 2023'ün aynı dönemine göre değer bazında yatay seyretmiştir. Miktar endeksinde göre sektörün ihracatında yaşanan gerileme art arda onuncu çeyreğe taşınmıştır. Öte yandan, sektörel derneklerce açıklanan rakamlara göre 2025'in Ocak ayında tekstil ihracatı baz etkisiyle %5,2 büyürken, hazır giyim ihracatı %0,3 ile sınırlı oranda gerilemiştir.

İSO Türkiye Sektörel PMI verilerine göre, tekstil ile giyim ve deri ürünleri sektörlerinde yeni ihracat siparişleri 2025'in ilk iki ayında gerilemeye devam ederek yurt dışı talebe ilişkin olumsuz sinyaller vermiştir. Ayrıca, küresel ticarete korumacı önlemlerin artacağı beklentisiyle navlun fiyatlarının gerilemesi, yurt içi tekstil ve hazır giyim sektörlerinin sahip olduğu lojistik avantajın daha da azalmasına neden olarak ihracat hacmine ilişkin beklentileri olumsuz etkilemektedir. Sektör temsilcileri, yılın ilk yarısında faaliyetlerde toparlanma beklenmediğini ifade ederken; olumsuz koşulların etkisiyle firma kapanışlarının ve istihdam kayıplarının izleyen dönemde sürebileceğini belirtmektedir.

İSO Sektörel PMI Yeni İhracat Siparişleri
(eşik=50)

Baltık Kuru Yük Endeksi
(USD)

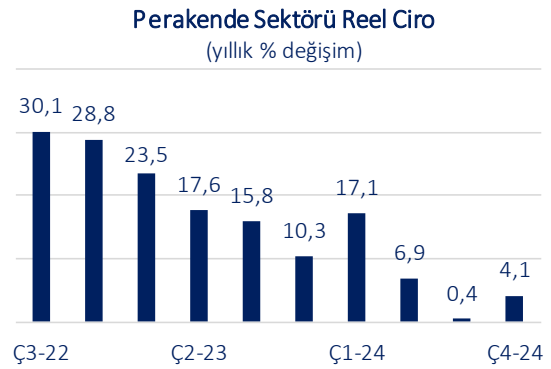
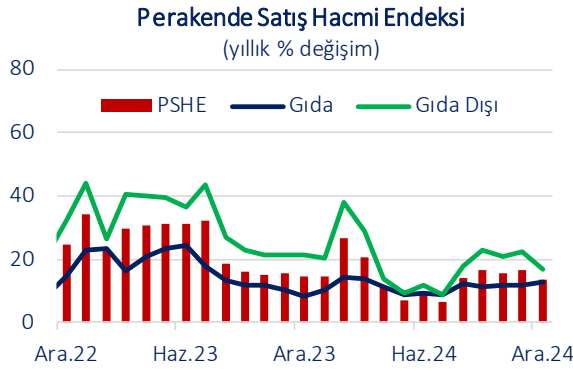

Temel Göstergeler

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Tekstil Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	-5,4	1,4	-4,4	-3,8	3,5	0,2	5,0	5,4
Hazır Giyim Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	-13,2	-12,4	-11,6	2,9	10,6	11,3	11,1	9,3
Tekstil Ciro (reel, yıllık % değişim)	-5,5	3,5	-4,8	-5,4	3,1	1,5	3,8	4,2
Hazır Giyim Ciro (reel, yıllık % değişim)	-8,8	-7,3	-10,6	-2,0	4,6	5,8	5,6	2,6
Tekstil Üretici Fiyatları (yıllık % değişim)	44,7	53,7	51,8	30,4	24,6	27,2	23,7	23,1
Hazır Giyim Üretici Fiyatları (yıllık % değişim)	52,8	63,2	74,6	55,4	42,5	44,5	44,0	39,3
Tekstil İhracatı (milyon USD)	4.269	3.926	3.508	4.382	4.384	1.552	1.511	1.321
Hazır Giyim İhracatı (milyon USD)	3.060	3.564	3.331	3.488	3.061	1.086	1.059	916
Tekstil İhracatı (değer bazında, yıllık % değişim)	-6,3	0,9	-9,5	2,6	2,7	4,6	5,8	-2,7
Hazır Giyim İhracatı (değer bazında, yıllık % değişim)	-12,0	-11,7	-12,5	2,0	0,0	6,7	7,1	-13,1
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	4,3	4,3	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,6	1,8	1,8	1,9	2,2	2,1	2,1	2,2

Satış Hacim Endeksi (yıllık % değişim)		Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)		Tüketici Güven Endeksi (ma)		Perakende Ticaret Güven Endeksi (tea)	
2024	13,9	2024	5,6	2024	79,2	2024	111,7
2024 Ç3	12,2	2024 Ç3	0,4	2024 Ç3	76,8	2024 Ç3	108,5
2024 Ç4	15,1	2024 Ç4	4,1	2024 Ç4	80,5	2024 Ç4	111,8

2024 yılının son çeyreğinde perakende ticaret sektöründeki performans hız kazanmıştır. Kasım ayı indirimleri ve yılsonu kampanyalarının da etkisiyle perakende satış hacim endeksi son çeyrekte bir önceki çeyreğe göre %5,9 oranında yükselmiştir. Böylece 2024'te endekste yıllık artış %13,9 seviyesine ulaşmıştır. Endeksin alt kalemleri incelendiğinde, yılın son çeyreğinde gıda ve gıda dışı gruptaki harcamaların bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla %12,0 ve %19,6 arttığı gözlenmiştir. Ayrıca, gıda dışı alt endeksini oluşturan gruplardan elektronik eşya-bilgisayar sektöründe yıl boyu devam eden güçlü talep son çeyrekte de etkili olurken, mobilya-beyaz eşya ve tekstil-hazır giyim sektörlerindeki satışlarda diğer sektörlerle nazaran zayıf talep seyrini sürdürmüştür. Sektörün reel cirosu dördüncü çeyrekte yıllık %4,1, 2024 yılının tamamında da % 5,6 oranında artmıştır. Hanehalkı gelirlerinin ve buna bağlı olarak tüketici talebinin yıl genelinde kırılgan bir görünüm sergilemesi, fiyatlar üzerinde baskı oluşturarak sektörde ciro büyümesinin görece sınırlı kalmasına yol açmıştır.

Yurt içinde banka ve kredi kartıyla yapılan harcamalar son çeyrekte yıllık %66,8 ile hızlı bir artış kaydetmiştir. Bu dönemde, fiyat etkilerinden arındırılmış harcamaları gösteren kartlı harcamalar endeksi de önceki çeyreğe göre %3 oranında gerilese de, yıllık bazda %14,2 oranında yükselmiştir. Öte yandan, 2025 yılının ilk ayında endekste kaydedilen %5,4'lük düşüş, iç talepteki yavaşlama sinyalleri ile beraber harcamaların reel bazda azalma eğiliminde olduğuna işaret etmiştir. Alt kalemler incelendiğinde, Ocak'ta çeşitli gıda sektöründeki harcamaların görece güçlü kaldığı gözlenirken, elektrik-elektronik eşya, bilgisayar ve mobilya dekorasyon harcamalarının reel bazda hızlı gerilediği dikkat çekmektedir.

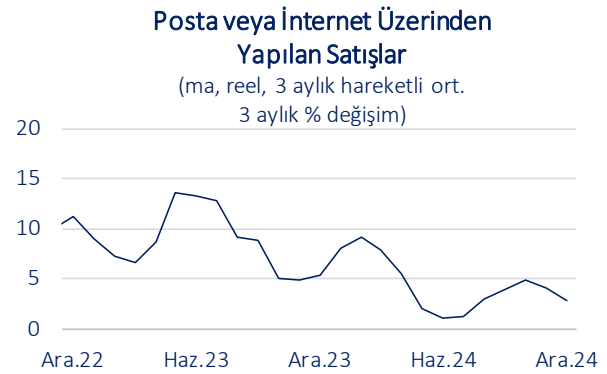
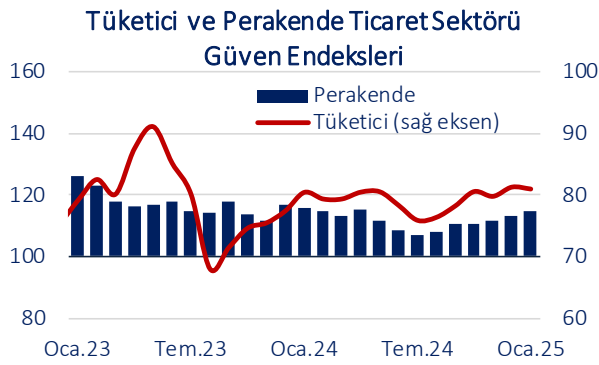

(*) TÜFE oranına göre düzeltilmiş harcamalar

TCMB tarafından yayımlanan Ticari Gayrimenkul Fiyat Endeksi verilerine göre, Türkiye genelinde dükkan fiyatları 2024'ün dördüncü çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre nominal bazda %38,4 artarken, reel bazda %5,6 azalmıştır. Satış fiyatlarındaki reel bazda kaydedilen gerilemeye karşın, mağaza kiralarda yaşanan yüksek oranlı artışların sektörde maliyet baskısı oluşturmaya devam ettiği belirtilmektedir. Sektör temsilcileri, özellikle cadde mağazacılığında kontrat sürelerinin dolmasıyla yapılan yeni kiralama işlemlerinde fiyat artışlarının 5 kata kadar ulaşabildiğine dikkat çekmektedir.

Alışveriş Merkezi Yatırımcıları Derneği verilerine göre, 2024'te açılan 8 yeni AVM ile birlikte Türkiye'deki toplam AVM sayısı 447'ye yükselmiştir. Bu dönemde AVM ciroları yıllık bazda %65 ile enflasyonun üzerinde artış kaydederek olumlu bir görünüm sergilemiştir. Ziyaretçi sayılarındaki büyümenin yıllık bazda %2 ile oldukça sınırlı kalmış olması, ziyaretçi başına düşen harcama tutarının arttığı yönünde yorumlanmıştır.

Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi 2025'in ilk iki ayı itibarıyla tüketim iştahına ilişkin kısmen olumlu sinyaller vermiştir. Şubat ayında aylık bazda %1,6 yükseliş kaydeden endeks, 116,3 değerini alarak son 1 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Bu dönemde "gelecek üç aylık döneme ilişkin satış beklentisi" alt endeksindeki iyileşme dikkat çekmiştir.

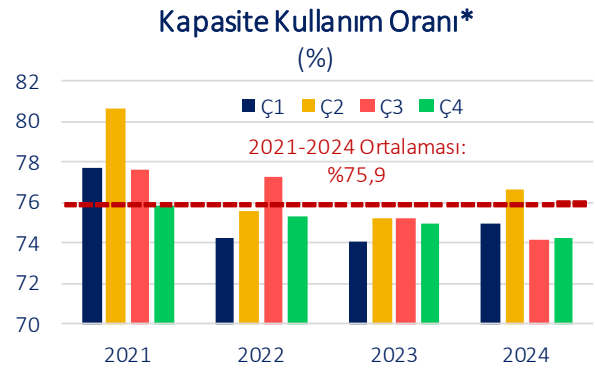
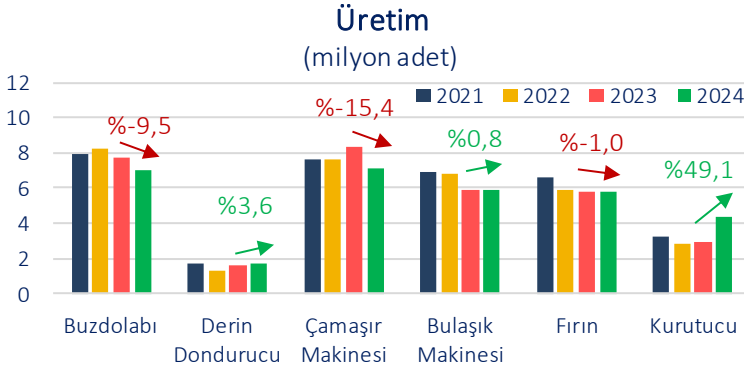

Temel Göstergeler

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Satış Hacim Endeksi (reel, yıllık % değişim)	15,3	20,3	9,1	12,2	15,1	13,5	16,6	15,4
Gıda	9,9	12,7	9,6	10,7	12,0	12,7	11,8	11,5
Gıda Dışı (akaryakıt hariç)	21,9	28,8	11,7	16,3	19,6	16,8	22,1	20,6
Elektronik eşya ve bilgisayar	38,2	46,7	20,5	34,2	37,0	32,8	41,3	38,2
Mobilya, beyaz eşya ve diğer	13,7	17,5	1,7	1,8	8,2	6,3	9,6	9,4
Tekstil, giyim ve ayakkabı	3,6	9,7	1,5	1,1	4,9	3,2	6,6	5,1
Eczacılık, tıbbi ürünler ve kozmetik	11,3	16,2	14,5	14,4	12,8	12,4	15,7	10,7
Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	10,3	17,1	6,9	0,4	4,1	2,9	5,3	4,4
Perakende Ticaret Güven Endeksi (yıllık % değişim)	-7,2	-6,4	-4,2	-6,1	-2,1	-2,8	-0,1	-3,2
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	3,9	4,0	3,9	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,5	1,3	1,3	1,4	1,6	1,4	1,4	1,6

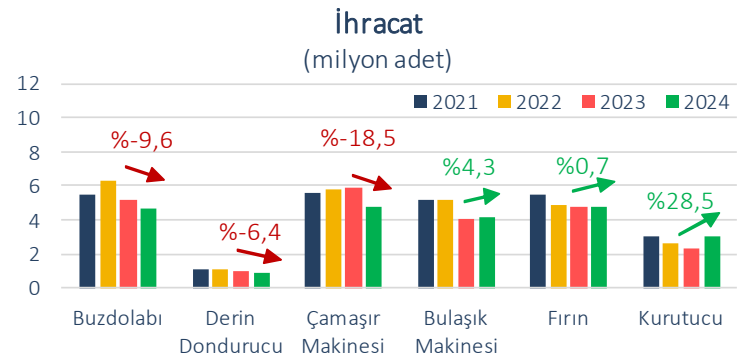
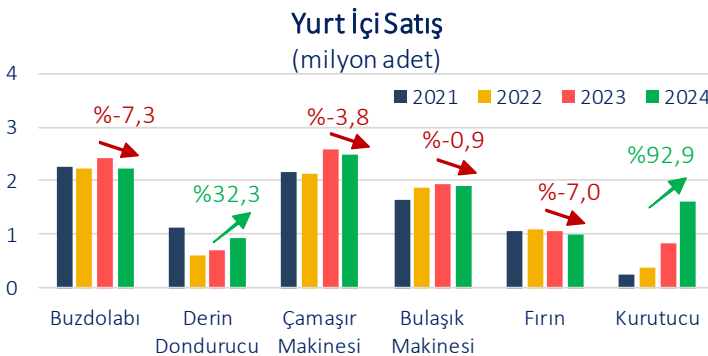
Üretim (adet, yıllık % değişim)		Yurt İçi Satışlar (adet, yıllık % değişim)		KKO (%)		İhracat (adet, yıllık % değişim)	
2024	-1,7	2024	6,7	2024	75,0	2024	-3,3
2024 Ç3	-3,0	2024 Ç3	-2,7	2024 Ç3	74,2	2024 Ç3	4,4
2024 Ç4	-6,0	2024 Ç4	7,7	2024 Ç4	74,3	2024 Ç4	-8,5

Yurt içinde beyaz eşya üretimi 2023'ün ardından 2024 yılını da düşüşle tamamlamıştır. Özellikle yılın ikinci yarısında belirginleşen olumsuz görünüm paralelinde 2024'te buzdolabı ve çamaşır makinesi imalatında hızlı düşüşler kaydedilirken; kurutucu imalatında kaydedilen %49,1'lik artış üretimdeki kaybı bir miktar sınırlamıştır. Beyaz eşya üretimi üzerindeki baskı 2025'in Ocak ayında azalmakla beraber sürmüştü ve bu dönemde sektörün üretimi yıllık bazda %1 gerilemiştir.

Yurt içinde beyaz eşya satışları 2024 yılının ilk çeyreğinde öne çekilen talebin etkisiyle kaydedilen güçlü performansın ardından gerilemiştir. Yılın özellikle üçüncü çeyreğinde buzdolabı ve fırın satışlarında kaydedilen hızlı düşüş, son çeyrekte yavaşlamakla birlikte devam etmiştir. 2024'ün son çeyreğinde adet bazında buzdolabı satışları önceki yılın aynı dönemine göre %1,6, fırın satışları da %5,2 azalmıştır. Diğer taraftan, tüketici tercihlerindeki değişimin bir sonucu olarak kurutucu ve derin dondurucu talebindeki artış yıl boyunca sürmüştü; kurutucu satışları 2024'ü %92,9'luk, derin dondurucu satışları da %32,3'lük artışlarla tamamlamıştır.

Avrupa ülkelerinde zayıflayan talebin etkisiyle iki yıldan uzun süredir daralan adet bazında beyaz eşya ihracatı, 2024'ün son çeyreğinde de yıllık bazda %8,5 oranında azalmıştır. Elektrik ve Elektronik İhracatçıları Birliği'nin verilerine göre, bu dönemde değer bazında ihracat hacmi de 2023'ün dördüncü çeyreğine kıyasla %5,1 oranında gerileyerek 1,02 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Sektörün ihracatı 2025'in ilk ayında da olumsuz bir görünüm sunmaya devam etmiştir. Ocak ayında yıllık bazda %13,1 azalarak 253,3 milyon USD'ye gerileyen beyaz eşya ihracatı, böylece son 5 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşmiştir.

(*) Elektrikli teçhizat imalatı

Ülkelere Göre Beyaz Eşya İhracatı (milyon USD)

	2022	2023	2024	24/23 (%Δ)
İngiltere	536	568	510	-10,2
Almanya	432	421	387	-8,1
Fransa	367	332	266	-20,0
İtalya	284	301	263	-12,5
İspanya	273	257	242	-5,9
Diğer	2.417	2.311	2.373	2,7
Toplam	4.310	4.190	4.040	-3,6

Hammadde Fiyatlarının Seyri

(USD, yıllık % değişim)

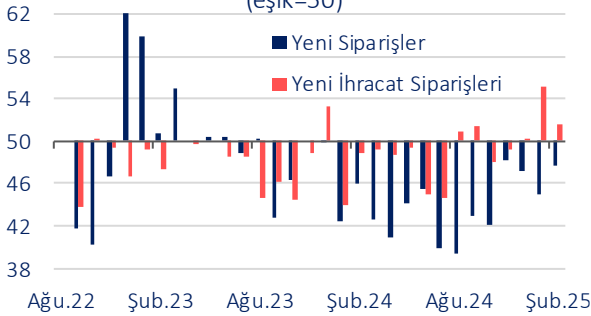

Beyaz eşya sektöründe önemli bir maliyet kalemi olan hammadde fiyatları son dönemde dalgalı bir seyir izlemektedir. Ana metal ve plastik fiyatlarında 2023 yılının başlarından itibaren izlenen aşağı yönlü seyir, 2024'ün Eylül ayında yönünü hafif yukarı çevirse de, son dönemde küresel ticari faaliyete ilişkin artan belirsizliklerin bu eğilimi sınırlandırdığı görülmektedir.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye sektörel PMI verilerine göre beyaz eşya sektörünü de kapsayan elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe yeni ihracat siparişleri 2025 yılının ilk iki ayında artmıştır. Öte yandan, yurt içi siparişlerdeki zayıf görünüm paralelinde toplam siparişlerdeki düşüş Ocak-Şubat döneminde sürmüştür. Yurt içi satışların Ocak'ta yıllık bazda %11 düştüğünü gösteren TÜRKESD verileri de iç pazardaki zayıflığı teyit etmektedir. Ocak ayında gerçekleşen ücret zamlarıyla birlikte sektörde girdi fiyatlarına ilişkin PMI alt endeksi ise hızlı bir şekilde yükselmiştir. Öncü göstergeler, maliyet baskısının arttığı sektörde, talep koşullarında henüz önemli bir iyileşme kaydedilemediğine işaret etmektedir.

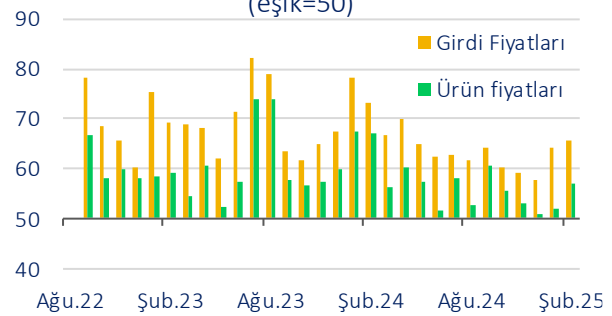
İSO Türkiye Sektörel PMI

(eşik=50)

İSO Türkiye Sektörel PMI

(eşik=50)

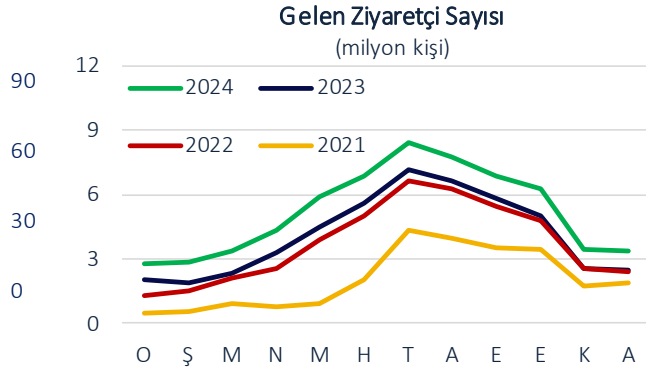
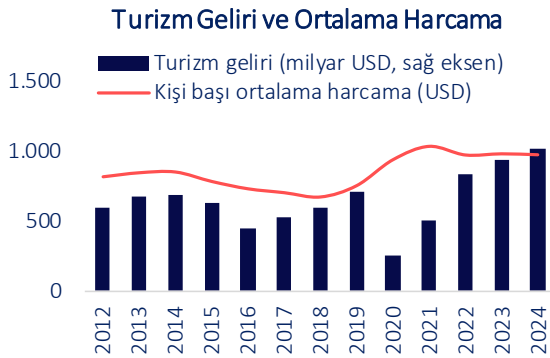
Temel Göstergeler

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Toplam Üretim (bin adet)	7.956	8.425	7.954	7.969	7.477	2.777	2.569	2.131
Toplam Üretim (yıllık % değişim)	-4,1	1,0	1,3	-3,0	-6,0	-3,9	-9,9	-3,7
Yurt İçi Satışlar (bin adet)	2.023	2.997	2.574	2.426	2.179	771	796	612
Yurt İçi Satışlar (yıllık % değişim)	2,2	28,2	-4,2	-2,7	7,7	17,1	7,0	-1,4
İhracat (bin adet)	6.394	5.352	5.370	5.847	5.850	2.263	1.865	1.722
İhracat (adet, yıllık % değişim)	-5,3	-5,1	-3,4	4,4	-8,5	-3,7	-11,4	-11,2
İhracat (milyon USD)	1.070	950	1.010	1.061	1.015	393	301	321
İhracat (tutar, yıllık % değişim)	-7,0	-11,2	-3,8	7,2	-5,1	6,2	-16,4	-5,5
Kapasite Kullanım Oranı (%)	74,9	74,9	76,7	74,2	74,3	74,3	74,5	74,0
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	1,7	1,7	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,5	0,7	0,8	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0

Ziyaretçi Sayısı (yıllık % değişim)		Turizm Geliri (yıllık % değişim)		Turizm Gideri (yıllık % değişim)		Turizm Faaliyeti Harcamaları* (reel, ortalama yıllık % değişim)	
2024	9,0	2024	8,3	2024	-8,2	2024	20,8
2024 Ç3	3,5	2024 Ç3	3,8	2024 Ç3	-22,5	2024 Ç3	19,1
2024 Ç4	11,6	2024 Ç4	14,5	2024 Ç4	-10,4	2024 Ç4	18,4

Turizm sektörü, 2024 yılının genelinde güçlü bir performans sergilemiştir. 2024'ün Ekim-Aralık döneminde ülkemize gelen ziyaretçi sayısı bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %11,6 artarak 13,9 milyon kişi olurken, turizm gelirleri de %14,5 artarak 13,8 milyar USD'ye yükselmiştir. Son çeyrek gerçekleştirmeleri ile birlikte sektör, 2024 yılını 60,5 milyon ziyaretçi ve 61,1 milyar USD turizm geliri ile tamamlamıştır. Böylece, sene başında Turizm Bakanlığı tarafından sektör için konulan hedefler yakalanmıştır. Öte yandan, kişi başı ortalama harcama tutarı yıl genelinde 7 USD'lik sınırlı bir düşüş ile 972 USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

2024 yılında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülke 6,7 milyon kişi ile Rusya olmuştur. Rusya'dan gelen ziyaretçi sayısı yıllık bazda %6,3 artış kaydetmiştir. İkinci sırada bulunan Almanya'dan gelen ziyaretçi sayısı %6,9 artarak 6,6 milyon kişi olurken, bu ülkeyi %16,7'lik artış oranı ile 4,4 milyon ziyaretçi sayısına ulaşan İngiltere izlemiştir. Aynı dönemde, İran'dan ülkemize gelen ziyaretçi sayısının da yıllık bazda %30,9 artarak 3,3 milyon kişiye ulaştığı dikkat çekmiştir.

Türkiye genelinde konaklama tesislerinde doluluk oranı 2024'te bir önceki yıla göre 1,8 puan artarak %51,9 seviyesine yükselmiştir. Bu dönemde tesise geliş sayılarında iyileşme gözlenirken, ortalama kalış süresinde sınırlı bir düşüş yaşanmıştır. Konaklama göstergeleri yıllık değişimlere göre olumlu bir tablo çizse de, yılın tamamında doluluk oranları, pandemi öncesi dönemden itibaren geriye dönük 20 yıllık dönemin (2000-2019) ortalaması olan %50'ler seviyesinde seyretmeye devam etmektedir. 2025 yılının Ocak ayı verilerine göre, geliş sayısı 4,39 milyon, ortalama kalış süresi 2,08 gün ve doluluk oranı %33,07 olarak gerçekleşmiştir.

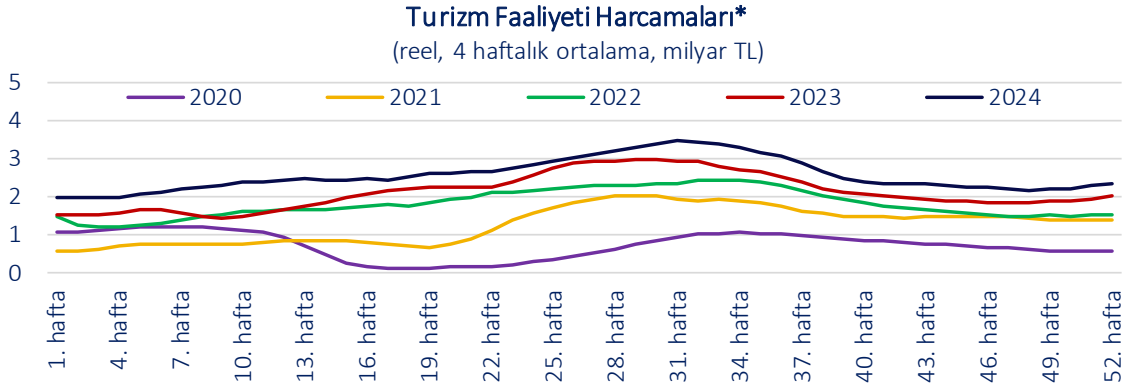
	Gelen Turist Sayısı (milyon kişi)			Konaklama Tesislerine Geliş Sayısı (milyon adet)			Ortalama Kalış Süresi (gün)		
	2023	2024	Değişim (%)	2023	2024	Değişim (%)	2023	2024	Değişim (%)
Rusya	6,3	6,7	6,3	5,7	6,5	13,0	3,48	3,48	-0,2
Almanya	6,2	6,6	6,9	7,7	8,5	10,5	3,97	3,77	-5,0
İngiltere	3,8	4,4	16,7	4,3	4,8	11,6	3,56	3,48	-2,2
İran	2,5	3,3	30,9	1,1	1,1	0,3	2,64	2,64	0,1
Genel Toplam	49,2	52,6	7,0	77,3	83,2	7,7	2,63	2,60	-1,3

* TCMB tarafından yayımlanan kartlı harcamalar verileri içerisinde havayolları, konaklama ve seyahat acenteleri sektörlerine ilişkin harcama tutarları ilgili kaleme ait TÜFE verisi ile enflasyondan arındırıldıktan sonra toplulaştırılmıştır.

2024 yılında ülkemiz limanlarına gelen kruvaziyer gemi sayısı 1.195 ile bir önceki yıla göre önemli bir değişim göstermezken, yolcu sayısında dikkat çekici bir artış yaşanmıştır. İlgili dönemde yıllık bazda toplam kruvaziyer yolcu sayısı %22,5 artarak 1,9 milyon kişi seviyesine ulaşmıştır.

Geçtiğimiz yıl yurt içi turizmde de canlı bir seyir izlenmiştir. Banka ve kredi kartları ile yapılan turizmle ilişkili sektörlerle yönelik reel harcamalar 2024'de bir önceki yıla göre %20,8 artış kaydetmiştir. Turizm giderleri ise aynı dönemde %8,2 oranında gerilemiştir. Yurt dışına çıkış yapan vatandaş sayısındaki yıllık %2,9'luk artışa karşın, turizm giderlerinde kaydedilen düşüşte, kişi başı ortalama harcama tutarının 762 USD'den 680 USD'ye gerilemesi etkili olmuştur.

Turizm sektöründe kaydedilen olumlu performansın 2025 yılında da sürmesi beklenmektedir. Ocak ayında ülkemize gelen ziyaretçi sayısı 2,1 milyon kişi ile geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %6,1 artış kaydederek sektörün yıla güçlü başladığını teyit etmektedir. Ayrıca, sektör temsilcilerinden alınan ilk bilgilere göre, 2024 yılının son çeyreğinde yüksek sezon için yapılan erken rezervasyon sayılarında, geçtiğimiz senenin aynı dönemine göre yükseliş yaşanmıştır. Ek olarak sektörde, turizm aktivitesinin sadece yaz dönemi ile sınırlı kalmadan yılın tamamına yayılması kapsamındaki çalışmalar sürmektedir. Söz konusu çalışmaların önümüzdeki dönemde otel doluluklarına olumlu yansımaları beklenmektedir. Turizm Bakanlığı, 2025 yılsonu itibarıyla 65 milyon ziyaretçi ve 64 milyar USD turizm geliri hedeflendiğini açıklamıştır.

* TCMB tarafından yayımlanan kartlı harcamalar verileri içerisinde havayolları, konaklama ve seyahat acenteleri sektörlerine ilişkin harcama tutarları ilgili kaleme ait TÜFE verisi ile enflasyondan arındırıldıktan sonra toplulaştırılmıştır.

Temel

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Gelen Ziyaretçi (bin kişi)	12.472	9.010	16.098	23.207	13.918	6.724	4.018	3.176
Yabancı Ziyaretçi (bin kişi)	9.996	7.043	14.601	20.214	11.501	5.448	2.734	2.589
Rusya (bin kişi)	1.147	682	2.006	2.784	1.237	777	254	206
Almanya (bin kişi)	1.338	688	1.777	2.690	1.463	926	282	256
İngiltere (bin kişi)	1.668	643	1.443	1.906	735	531	129	75
Turizm Geliri (milyon USD)	11.894	8.785	14.876	23.220	13.650	6.664	3.941	3.045
Turizm Geliri (yıllık % değişim)	2,2	5,4	11,8	3,9	14,8	12,8	18,4	14,5
Turizm Gideri (milyon USD)	2.379	1.780	1.956	1.874	2.131	614	762	755
Turizm Gideri (yıllık % değişim)	44,1	11,3	-3,9	-22,5	-10,4	-21,3	-2,6	-7,5
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	4,1	4,1	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Takipteki Krediler Oranı (%)	2,2	1,9	1,7	1,6	1,4	1,6	1,5	1,4

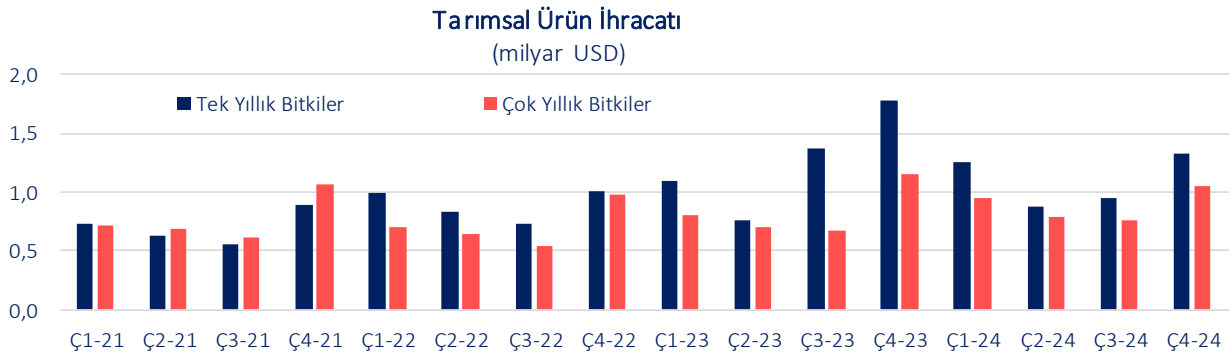
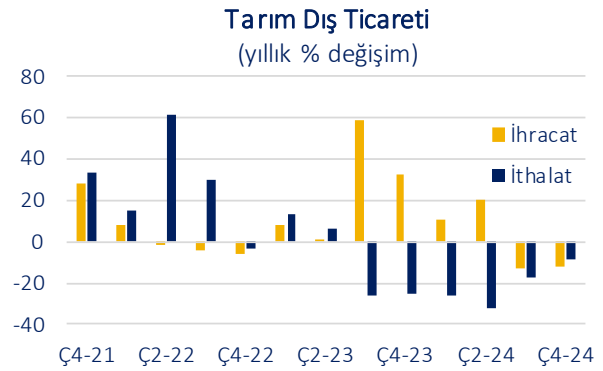
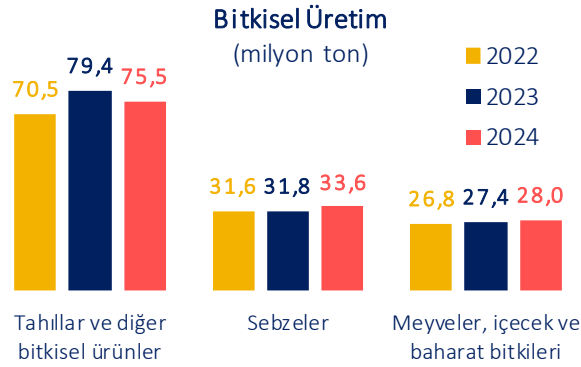
İhracat (yıllık % değişim)		Tarım ÜFE (yıllık % değişim)		İşlenmemiş Gıda Enflasyonu (yıllık % değişim)		Küresel Tarımsal Emtia Fiyatları (yıllık % değişim)	
2024	-1,1	2024	46,9	2024	62,6	2024	-3,8
2024 Ç3	-13,1	2024 Ç3	34,6	2024 Ç3	47,3	2024 Ç3	-1,9
2024 Ç4	-11,9	2024 Ç4	39,7	2024 Ç4	52,3	2024 Ç4	4,0

TÜİK tarafından yayınlanan bitkisel üretim verilerine göre, 2024 yılında tarla ürünleri olan tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde (yem bitkileri hariç) üretim %5,0 oranında azalarak 75,5 milyon tona gerilemiştir. Başlıca tahıl ürünlerinden buğdayda üretim %5,5 oranında azalarak 20,8 milyon tona inmiştir. Bu dönemde arpa (-%12,0), çavdar (-%15,7), yulaf (-%4,9) ve mısır (-%10) üretiminde de kayda değer düşüş yaşanmıştır. Ayrıca, 2024'te şeker pancarı üretimi %8,9 oranında azalarak 23 milyon tona gerilerken, üretimin %0,1 ile sınırlı oranda gerilediği ayçiçeği üretimi 2,2 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

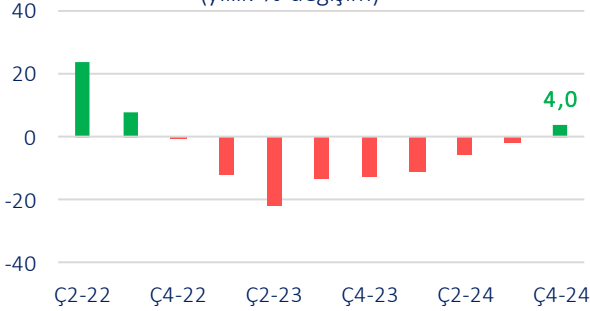
Öte yandan, 2024 yılı sebze üretimi açısından verimli geçmiş; sebze üretimi yıllık bazda %5,6 oranında artarak 3,6 milyon tona yükselmiştir. Bu dönemde, domates, kuru soğan ve salçalık kapy biber sebze rekoltesindeki artışı destekleyen ürünler olarak öne çıkarken, hıyar, sivri biber ve beyaz lahana rekoltesindeki düşüşler toplam üretimi aşağı çekmiştir.

Meyveler, içecek ve baharat bitkilerinin üretimi 2024'te %2,1 oranında artarak 28 milyon ton olmuştur. Bu yılda zeytin, Antep fıstığı ve fındıkta periyodisite (var yılı/yok yılı) kaynaklı yaşanan rekolte artışının meyve üretimine olumlu yansıdığı dikkat çekmiştir. Diğer yandan, turuncgil ürünleri rekoltesinde kaydedilen hızlı düşüşler, toplam meyve üretimindeki artışı sınırlandırmıştır.

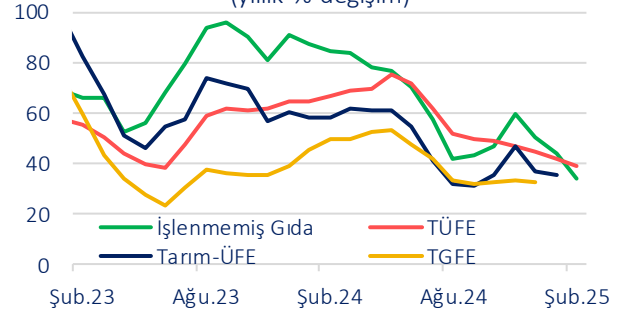
Tarımsal ürün dış ticaretindeki gerileme, ivme kaybetmekle birlikte 2024 yılının dördüncü çeyreğinde de sürmüştür. Tarımsal ürün ihracatı son çeyrekte yıllık bazda %11,9 azalarak yaklaşık 2,7 milyar USD olurken, ithalat hacmi de %8,7'lik düşüşle 2,2 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Böylece 2024 yılının tamamında %1,1 oranında azalan ihracat 8,6 milyar USD olurken, %23,1 gerileyen ithalat da 10,2 milyar USD olmuştur.

FAO Gıda Fiyat Endeksi
(yıllık % değişim)

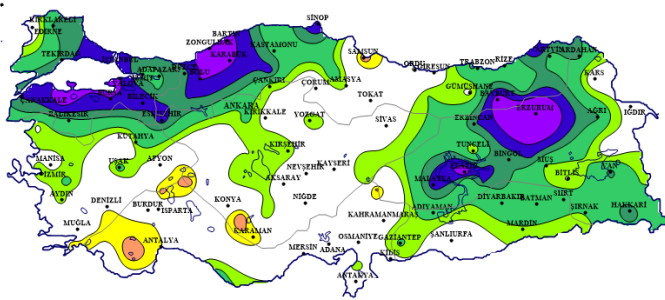
Enflasyon Göstergeleri
(yıllık % değişim)

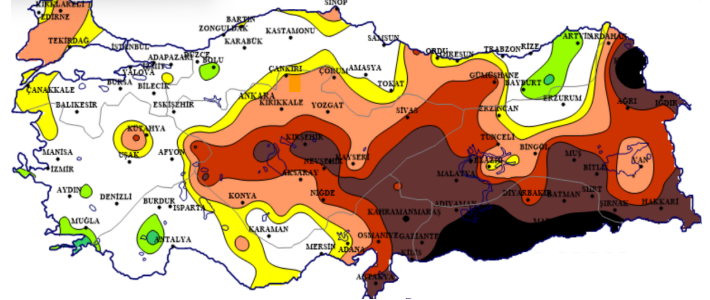
Tarımsal emtia fiyatlarında küresel ölçekte iki yıldır süren düşüş eğilimi, 2024 yılının son çeyreği itibarıyla sona ermiştir. Öte yandan, küresel ticarete korumacı önlemlerin halihazırda tarım ürünlerini içermesi ve ilerleyen dönemde gıda ürünlerini de kapsayacak şekilde genişletilmesi riski, önümüzdeki dönemde küresel gıda ve tarımsal emtia fiyatları üzerinde artış baskısı oluşabileceği ihtimalini gündeme getirmektedir. Öte yandan, Rusya ve Ukrayna arasında barışın sağlanması halinde söz konusu baskılar hafifleyebilecektir.

Tarımsal üretimde maliyetler mevsimsel etkiler dışarıda tutulduğunda manşet enflasyonun ana seyriyle uyumlu bir patika izlemektedir. Diğer yandan, son dönemde görece yatay bir seyir izleyen tarımsal girdi fiyat endeksinin (TGFE) küresel ticarete ve iklim koşullarına bağlı riskler sebebiyle ilerleyen dönemde yönünü yukarı çevirme olasılığı bulunmaktadır. Ayrıca, Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından açıklanan kuraklık haritasına göre Kasım 2024-Ocak 2025 döneminde gerçekleşen yağış miktarı, yıllık bazda önemli bir düşüş kaydetmiştir. Bu durumun 2025 yılı için tarımsal rekolteyi olumsuz etkileyebileceği değerlendirilmektedir.

Kasım'23-Ocak'24 Dönemi (3 Aylık) Kuraklık Haritası

Kasım'24-Ocak'25 Dönemi (3 Aylık) Kuraklık Haritası

Temel Göstergeler

	2023	2024						
	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ekim	Kasım	Aralık
Büyüme (reel, GSYH alt kalemi)	4,6	3,8	3,7	3,7	4,7	-	-	-
İhracat (milyon USD)	3.051	2.297	1.848	1.762	2.689	849	920	919
İthalat (milyon USD)	2.419	2.809	3.087	2.119	2.209	617	813	779
İhracat (yıllık % değişim)	32,7	10,9	20,1	-13,1	-11,9	-11,9	-10,1	-13,6
İthalat (USD, yıllık % değişim)	-25,4	-25,7	-31,8	-17,5	-8,7	-19,7	-1,2	-5,8
Tarım-ÜFE (yıllık % değişim)	62,1	59,4	58,8	34,6	39,7	35,5	46,9	37,0
Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (yıllık % değişim)	36,5	46,9	50,9	35,4	32,7	32,6	32,9	32,5
İşlenmemiş Gıda Enflasyonu (yıllık % değişim)	87,5	85,2	74,9	47,3	52,3	47,1	59,8	50,3
FAO Gıda Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)	-12,7	-10,8	-5,7	-1,9	4,0	3,3	4,0	4,8
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	6,7	6,8	6,8	6,8	7,3	6,9	7,2	7,3
Takipteki Krediler Oranı (%)	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler

Bölüm Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Şahin

Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Seda Aydın Güleç

Birim Müdürü

seda.gulec@isbank.com.tr

Esra Mine Güngör

Uzman Yardımcısı

mine.gungor2@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin

Müdür Yardımcısı

asli.sat@isbank.com.tr

Oğulcan Delil

Uzman Yardımcısı

ogulcan.delil@isbank.com.tr

E. Büşra Take

Müdür Yardımcısı

busra.take@isbank.com.tr

Berkay Arık

Uzman Yardımcısı

berkay.arik@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.